

odborný časopis

sociální služby

cena: 50 Kč / 2,3 €

Putování za sociálními službami

s Davidem
Pospíšilem

Inspekce? Inspekce!

Speciální
příloha

Sekce terénních služeb

Problematika
poskytování terénních
služeb sociální péče

Dopřejte svým klientům klidný spánek

Díky prodyšným super absorpčním plenkovým kalhotkám
MoliCare Premium

Super absorpční zalepovací kalhotky **MoliCare Premium Maxi**

Pomáhají udržovat pokožku zdravou

- prodyšný materiál minimalizuje zapaření pokožky
- vyvážené pH 5,5 nedráždí pokožku
- antibakteriální povrch eliminuje bakterie

Extra savé

- rychle absorbují moč i zápach až po dobu 12 hodin

Snadná manipulace

- díky lepítkům na suchý zip s opakovaným zalepováním kdekoliv na plence

super savé

Inkontinence

Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 333** nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN.

O krok dál
pro zdraví

 odborný časopis
sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR

Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČO 604 458 31

Ročník: 19

Číslo: 3/2017 BŘEZEN

Cena: 50 Kč / 2,3 € (cena letních dvojčísél: 69 Kč / 3 €)

Roční předplatné: 538 Kč / 24,4 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).

Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10× ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktorka: Mgr. Veronika Hotová

sefiredaktor@apsscr.cz

+420 607 056 221

Zástupkyně šéfredaktorky: Ing. Kateřina Endrštová

redakce@apsscr.cz

+420 725 345 575

Jazyková korektura:

české texty: Mgr. Tamara Kajznerová a redakce

APSS SR: Mgr. Juliana Hanzová

ZPSS v SR: Mgr. Mária Grigová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA

JUDr. Vladimír Hort

Mgr. Veronika Hotová

Ing. Renata Kainráthová

Ing. Daniela Lusková, MPA

Mgr. Alena Sakařová

Mgr. Bc. Andrea Tajanovská, DiS.

Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbků 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Fotky & Foto a archiv autorů příspěvků

Foto na titulní straně:

Fotky & Foto

Elektronická verze časopisu:

www.alza.cz

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktorky.

Za obsah inzerci a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:

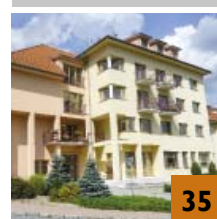
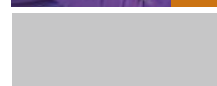
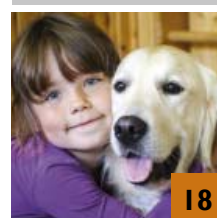
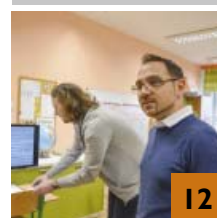
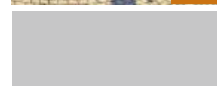
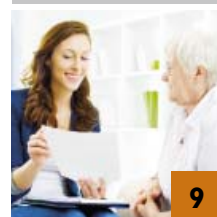
Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- **Aktuality APSS ČR** 5
- **Aktuální nabídka seminářů Institutu
vzdělávání APSS ČR na I. pololetí 2017** 6
- **Profesní svaz sociálních pracovníků
v sociálních službách** 9
- **Představujeme nově zvolené radní pro oblast
sociálních služeb v krajích:
Jihomoravský kraj, Pardubický kraj** 10
- **Seriál: Putování za sociálními službami
– Centrum Kaňka Tábor** 12
- **ZPSS v SR: Mezinárodní konference
„Sociálne služby ako verejný záujem 2017“** 14
- **Time management v sociálních službách, 2. díl** 16
- **Canisterapie u dětí, 3. díl** 18
- **SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA: Terénní služby** 21–24
- **Evakuační výtah v objektech poskytovatelů
sociálních služeb – výběr zařízení, 2. díl** 26
- **APSS SR: Tvorba veřejných zdrojov
na financovanie sociálnych služieb** 28
- **Právo: Inspekce? Inspekce!** 32
- **PR HARTMANN: Už jste se přihlásili
do V. ročníku Dobré duše?** 34
- **Zařízení certifikovaná Značkou kvality** 35
- **Veřejný ochránce práv: Zveřejňování fotografií
klientů sociální služby** 38
- **Střípky z domova** 42

*„Usmívej se!
Zítřka bude hvíř
a pozitivní
možná už
ani nebude.“*

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTKY

Milé čtenářky, milí čtenáři,

nemoci nechodí po horách, ale po lidech – o tom jsme se přesvědčili, a bohužel stále i přesvědčujeme, hned od začátku roku. Jen co přešel Silvestr, už to začalo – zápal plic, chřipky, zánět šlach... Prostě od samého začátku roku máme každý den minimálně 5 pečovatelek „mimo provoz“ (z celkového počtu 23).

Dva dny jich chybělo dokonce devět... V takovém momentě si člověk uvědomí, jak je důležité mít dobrý a soudržný tým. Až na několik plánovaných úklidů, které jsme přesunuli na jiný den, klienti prakticky nepoznali, že máme nějakou krizovou situaci. Solidarita a spolupráce mezi pracovníci fungovala naprosto dokonale. Myslím, že by moje děvčata mohla dávat lekce v logistice, protože vždy okamžitě „překopaly“ dosavadní realitu, „rozebraly“ si klienty a vše do sebe zapadalo jak puzzle.

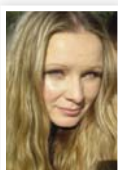
O problémech s personálem se nemusím více rozepisovat. Víme o nich všichni a věnoval se jim i kolega Jiří Procházka v úvodníku minulého čísla. I přes navýšení prostředků na platy stále není práce v sociálních službách nijak zvlášť atraktivní a získat kvalitního zaměstnance je opravdu výhra v loterii. O to víc je nutno si ty stávající dobré hýčkat. Ano, můžeme jim dát jen takové peníze, jaké máme k dispozici, ale ono to není jen o nich. Poznala jsem hodně vedoucích pracovníků, pro které byli zaměstnanci jen „nevzdělaný pól“ a patřičně to dávali i najevo. Naštěstí už většina z nich ve svých funkcích není, ale mnozí stále jsou. Přitom dobrý přístup k podřízeným neznamená jen to, že je zaplatím, ale také to, že se o ně zajímám i z jiného než pracovního hlediska. Jsem pak schopen vnímat a pochopit jejich problémy, starosti, ale také radosti. Věta: „Paní Marie, tak jsem se dozvěděl, že jste se stala babičkou. A co máte? Holčičku, nebo kluka?“ možná pro Marušku znamená víc, než kdyby dostala mimořádnou odměnu. Má pocit, že se o ni někdo zajímá nejen jako o pracovní sílu, ale i jako o člověka.

Je nutno si uvědomit, že jen spokojený personál bude přenášet pozitivní energii i na klienty. Napětí a stres personálu se taky promítne i do chování klientů – a pak se nevíme, že i s nimi máme problémy. Měli bychom se nad tím všichni zamyslet, zejména v momentě, kdy budeme fňukat, že už nám zase nějaký pracovník utekl... Já teď také přemýšlím, jak „svoje holky“ odměnit za to martyrium, které prodělaly. Zasloužily by si každá minimálně víkendový wellness pobyt, ale to bohužel není v našich možnostech. No, tak alespoň vyrazíme na bowling, protože – světe div se – ony mají chuť scházet se i mimo práci.

PS: Když jsem psala tento úvodník v bláhové naději, že už největší nemocnost pomalu odeznívá, nemohla jsem tušit, že za čtyři dny nám jeden „král silnic“ nedá na křižovatce přednost a „vyřadí“ další pracovníci minimálně na šest týdnů. Léčba zlamaných žeber tak dlouho zpravidla trvá...

Ing. Renata Kainráthová, viceprezidentka pro terénní služby APSS ČR

EDITORIAL

Milí čtenáři,

před několika dny jsem jako nadšený čtenář ve své knihovně sáhla po Kouzelném vrchu (či Čarovné hoře, záleží na překladu) od nositele Nobelovy ceny za literaturu Thomase Manna. Rozsáhlé dílo, které většina lidí zná pouze ze střední školy z hodin českého jazyka a literatury, má však tzv. nadčasový přesah (a i z tohoto důvodu se kniha stala jednou z nejlepších, co světová literatura vůbec nabízí). Na pozadí pobytu hlavního hrdiny ve švýcarském plicním sanatoriu se odehrávají celé dějiny (vedou se rozsáhlé diskuze o politice, náboženství, smrti a ještě více o životě). Hlavním principem je tak zánik „starého“ světa a zrod „nového“.

Nemohu si pomoci, ale právě dnešní doba rovněž přináší silné názorové střety (zejména po zvolení Donalda Trumpa 45. prezidentem Spojených států amerických, které Ameriku, a vlastně i svět, rozdělilo na dvě poloviny). Tyto „střety“ se však nevedou na pozadí diskuzí jednotlivců, ale v médiích, která masově ovládají smýšlení milionů lidí. Zaručená pravda je nám dennodenně podsouvána, zjistit reálný stav je v podstatě nemožné. Mediální šum ji totiž umí groteskně ohnout a naprosto znejistit. Je důležitější než kdy dřív informace, které se k nám dostávají, podrobovat kritickému myšlení a nenechat sebou manipulovat.

Budeme tak mít větší šanci se v současném světě aspoň malinko lépe orientovat. Ačkoliv se může zdát, že výše napsané věty vůbec nesouvisejí se sociálními službami, myslím, že opak je pravdou. Souvisejí totiž s lidmi. A lidé, které potkávám v sociálních službách, jsou většinou lidé dobří, laskaví a s touhou pomáhat druhým. Budme laskaví, ale kritičtí také.

S přáním krásných jarních dní

Mgr. Veronika Hotová, šéfredaktorka

„Všechno velké, co tu kdy bylo, bylo tu vždyjaksí navzdory tomu.“

Thomas Mann

Sociální služby
nejen v Evropě
2017

Dvoudenní
mezinárodní konference

Sociální služby nejen v Evropě

30.–31. 5. 2017, Hotel Galant Mikulov

Konference se koná pod záštitou JUDr. Bohumila Šimka, hejtmána Jihomoravského kraje, a Mgr. Marka Šlapala, náměstka hejtmána Jihomoravského kraje pro oblast sociálních věcí a zdravotnictví.

Z programu:

- Dlouhodobá péče v evropských zemích
- Sociální služby pro seniory a OZP v Nizozemsku
- Péče o seniory v Indii
- Sociální služby v Chorvatsku
- Systém sociálních služeb v Austrálii
- Péče o seniory v Turecku
- Co potřebují sociální služby na Slovensku

Bližší informace a přihlášení na www.apsscr.cz, menu „Konference & Kongresy & Semináře“

Jihomoravský kraj

Ledax
www.ledaxcr.cz

Generálním
sponzorem konference
je společnost
HARTMANN RICO a. s.

Plán odborných konferencí APSS ČR 1. pololetí 2017

**Sociální služby v roce 2017
v Jihočeském kraji**
12. 4. 2017, Tábor

**Sociální služby v roce 2017
v Královéhradeckém kraji**
27. 4. 2017, Hradec Králové

**Konference Profesního svazu
zdravotnických pracovníků APSS**
25. 4. 2017, Praha

**Konference Profesního svazu
sociálních pracovníků APSS**
28. 4. 2017, Praha

**Sociální služby nejen v Evropě,
mezinárodní konference**
30.–31. 5. 2017, Mikulov

Kvalita sociálních služeb v ČR
6. 6. 2017, Praha

Konference služeb sociální prevence
8. 6. 2017, Praha

Bližší informace najdete na www.apsscr.cz,
menu „Konference & Kongresy & Semináře“

Členové APSS ČR k 9. 3. 2017:
1030 organizací,
2340 registrovaných služeb

INZERCE

TOP TRADE PROFI
kompletní sortiment a služby pro gastronomii

Váš partner ve světě profesionální gastronomie

smažící pánve | konvektomaty | myčky nádobí
sporáky | provozní a sanitační chemie

Tel.: Čechy 602 567 014 | Morava 604 680 067
www.toptradeprofi.cz

Institut vzdělávání APSS ČR

Společně za vzděláváním!

AKTUÁLNÍ NABÍDKA SEMINÁŘŮ INSTITUTU VZDĚLÁVÁNÍ APSS ČR NA 1. POLOLETÍ 2017

Brno

Datum	Název semináře	Lektor
27. 3.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Lubomír Pelech
29. 3.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
10. 4.	Vykazování ošetrovatelské péče zdravotním pojišťovnám	Marcela Doudová, MBA
20. 4.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
25. 4.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
26. 4.	Nové nařízení o ochraně osobních údajů	Ing. Michal Karvánek, Mgr. Stanislav Klika
11. 5.	Jak lépe komunikovat v pomáhajících profesích	Mgr. Tomáš Ergens
12. 5.	Poskytování sociální služby a výkon veřejného opatrovnictví	Mgr. Petr Mach
18. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
22. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	MgA. Bc. Lenka Čurdová
25. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Lubomír Pelech
1. 6.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
6. 6.	Sociální práce s agresivním klientem	Mgr. Lubomír Pelech

Ostrava

Datum	Název semináře	Lektor
27. 3.	Práce s rodinou uživatele sociálních služeb	Mgr. Markéta Vaculová
28. 3.	Základy první pomoci	kolektiv lektorů
3. 4.	Demence v obrazech	Mgr. Lucie Pohlová
4. 4.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. Lucie Pohlová
5. 4.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
6. 4.	Náměty pro tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Markéta Vaculová
7. 4.	Poskytování sociální služby a výkon veřejného opatrovnictví	Mgr. Petr Mach
18. 4.	Nové nařízení o ochraně osobních údajů	Ing. Michal Karvánek, Mgr. Stanislav Klika
20. 4.	Financování organizací ÚSC v souladu s pravidly veřejné podpory	Mgr. Miloslav Kvapil
24. 4.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
25. 4.	Proměny stáří a gerontooblek	Mgr. Andrea Tajanovská
27. 4.	Etika v obrazech ve službách sociální péče	Mgr. Andrea Tajanovská
15. 5.	Konflikt a jeho řešení	Mgr. Petra Kluzová
16. 5.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
22. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	Mgr. Markéta Vaculová

Praha 9 – SSSMČ

Datum	Název semináře	Lektor
10. 4.	Etika v obrazech ve službách sociální prevence	Mgr. Andrea Tajanovská
10. 4.	Friendly employer	Mgr. Jan Dudek
12. 4.	Základní krizová intervence	Mgr. Kristýna Farkašová
15. 5.	Aktivizace uživatelů sociálních služeb	MgA. Bc. Lenka Čurdová
19. 5.	Validace podle Naomi Feilové	Mgr. Renáta Nentvichová

Praha 5 – Palata

Datum	Název semináře	Lektor
20. 3.	Motivace versus manipulace klienta sociálních služeb	PaedDr. Vladimír Šik
22. 3.	Přístup zaměřený na člověka	Mgr. Markéta Vaculová
3. 4.	Kufr plný vzpomínek – vzpomínkové aktivity pro seniory	Mgr. Andrea Tajanovská
5. 4.	Nové nařízení o ochraně osobních údajů	Ing. Michal Karvánek, Mgr. Stanislav Klika
24. 4.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
26. 4.	Preterapie – úvod do problematiky	Mgr. Markéta Vaculová
27. 4.	Sociální práce s agresivním klientem	PaedDr. Vladimír Šik
2. 5.	Změny v odbornosti 913 pro rok 2017 a dále	M. Horesh, Bc. I. Boháčková
5. 5.	Práce s riziky při poskytování sociálních služeb	Bc. Jan Syrový
15. 5.	Individuální plánování se zaměřením na pečovatelské služby	Mgr. Marcela Hauke
16. 5.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková
17. 5.	Práce s emocemi	PaedDr. Vladimír Šik
19. 5.	Poskytování sociální služby a výkon veřejného opatrovnictví	Mgr. Petr Mach
25. 5.	Rosteme díky zvládnutému marketingu	Mgr. Andrea Tajanovská
5. 6.	Náměty pro tvorbu individuálních plánů uživatelů	Mgr. Michaela Veselá
28. 6.	Žena jako manažerka v sociálních službách	Ing. Daniela Lusková

České Budějovice

Datum	Název semináře	Lektor
20. 4.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková

Tábor

Datum	Název semináře	Lektor
24. 3.	Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci	Mgr. Lucie Bicková
30. 3.	Pokojná smrt – akceptace a základy komunikace	Mgr. David Šourek
31. 3.	Alternativní a augmentativní komunikace	Mgr. Irena Lintnerová
11. 4.	Změny v odbornosti 913 pro rok 2017 a dále	M. Horesh, Bc. I. Boháčková
28. 4.	Jak se bránit nátlakovým metodám	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
16. 5.	Inspekce kvality sociálních služeb	JUDr. Eduard Kaplan
17. 5.	Mozkový jogging – trénink paměti	PhDr. Zuzana Pavlíková
19. 5.	Demence v obrazech	Mgr. Andrea Tajanovská
23. 5.	Základní krizová intervence	Mgr. Kristýna Farkašová
2. 6.	Komunikace v obtížných situacích	Mgr. Bc. Jaroslava Chaloupková
5. 6.	Proměny stáří a gerontooblek	MgA. Lenka Čurdová

Bližší informace najdete na www.institutvzdelavani.cz.

Kontakt: Mgr. Magda Dohnalová, manažerka vzdělávání, mobil: +420 724 940 126, e-mail: institut@apsscr.cz
Anna Březinová, DiS., administrativa, mobil: +420 607 056 211, e-mail: administrativa@apsscr.cz

Chtějte víc než informační systém

Mysleli jste si, že informační systém je jen elektronický sešit k evidenci údajů a jeho možnosti začínají a končí v počítači?

Může být, ale nemusí. Seznamte se s řešením, za kterým stojí lidé a dělají ho pro lidi. Poznejte zcela nový rozměr „informačního systému“.

S NÁMI BUDETE VŽDY
O NĚKOLIK KROKŮ NAPŘED

Co získáte?

Jistotu, že veškerou dokumentaci vedete maximálně jednoduše, efektivně a legislativně správně.

✓ **Propracované nástroje a funkcionality**

✓ **Intuitivní ovládání**

Na co se ještě můžete těšit?

✓ **Zkušenosti**
Víc než 10 let sledujeme, co se osvědčilo v jiných organizacích a řekneme vám to jako první.

✓ **Inovace**
Sledujeme technologické trendy a pomůžeme vám být moderním a efektivním zařízením.

✓ **Péče**
Vždy se vám bude věnovat „přítel“, který už zná vaši organizaci a vy znáte jeho.

PROTOŽE VŠECHNO SE
NEDÁ NAPIROGRAMOVAT

Profesní svaz sociálních pracovníků v sociálních službách APSS

usiluje o zvyšování odbornosti a profesního sebevědomí sociálních pracovníků

■ **Text: Mgr. Hana Vlasáková, DiS.,**
ředitelka Jihočeského centra pro
zdravotně postižené a seniory, o. p. s.,
členka řídicí rady Profesního svazu
sociálních pracovníků v sociálních
službách APSS ČR

Profesní svaz sociálních pracovníků v sociálních službách vznikl v prosinci 2014 schválením Valnou hromadou APSS ČR jako odborné uskupení, jehož cílem je podporovat sociální práci jako profesi a rozvíjet odbornou úroveň sociální práce v sociálních službách. „Zprostředkováváme našim členům informační servis, vyvoláváme řadu diskuzí s odborníky z řad Ministerstva práce a sociálních věcí, krajských úřadů, akademické obce i mezi sebou navzájem. Věnujeme se vzdělávacím i konferenčním aktivitám a podílíme se také na publikační činnosti APSS ČR,“ uvedla Andrea Tajanovská, předsedkyně Profesního svazu sociálních pracovníků.

Ústředními tématy minulého roku byla etika sociální práce a také zákon o sociálních pracovnících. Ta zůstávají ústředními i pro rok 2017. „Navíc přidáváme aktivity zaměřené na zvyšování kompetencí sociálních pracovníků v oblasti manažerských dovedností, spolupráci s vysokými školami a kvalitu sociálních služeb. Podporujeme myšlenku, že je sociální pracovník součástí minimálně středního managementu organizace, řada našich kolegů vede a řídí poskytovanou sociální službu. Proto se chceme zaměřovat nejen na vzdělávání v aktuálních tématech, ale chceme našim členům také umožnit, aby se setkávali a měli možnost mezi sebou diskutovat, sdílet informace, zkušenosti a předávat si dobrou praxi v sociálních službách,“ dodala Andrea Tajanovská s tím, že podpora sociální práce a profese sociálního pracovníka jako vysoce odborné činnosti zůstává ústředním tématem Profesního svazu. To dokazuje i spolupráce svazu se Soukromou vysokou školou ekonomických studií na realizaci mezinárodní vědecké konference zaměřené na Aktuální trendy sociální práce v kontextu měnících se požadavků trhu práce. Již druhý ročník se uskuteční 28. dubna 2017 v Praze a zájemci

se na ni mohou přihlásit prostřednictvím webových stránek APSS ČR.

Další úsilí Profesního svazu vede k aktualizaci Etického kodexu sociálních pracovníků ČR. V minulém roce zpracovala řídicí rada svazu aktuálnější a současně době poplatnější verzi. Tato potřeba vyvstala z řad členské základny. „K revitalizaci kodexu jsme využili řadu dostupných etických kodexů, včetně toho mezinárodního. Návrh jsme postoupili k připomínkování řadě odborníků, stejně tak jako i našim členům. V současné době provádíme závěrečné dotazníkové šetření a zapracování podnětů a připomínek. Finální verzi a roční úsilí bychom rádi představili kolegům 28. dubna na konferenci v Praze, která bude zaměřena na Aktuální trendy sociální práce v kontextu měnících se požadavků trhu práce.“

Profesní svaz má své zástupce také v obdobné pracovní skupině MPSV ČR, která se taktéž zabývá aktualizací etického kodexu. „Spolupráce je pro nás velmi důležitá. Proto jsme součástí této skupiny. Stejně tak je pro nás ale důležitá akceschopnost a dodržování

závazků vůči našim členům, proto kodex, který vyšel z naší dílny, přijmeme za vlastní Profesnímu svazu sociálních pracovníků. Nadále jsme ale přesvědčeni, že žádné profesi nedá váhu nebo kredit zákon nebo etický kodex. O to se musí postarat každý z nás, kdo v této profesi působí. Proto většina našich aktivit směřuje právě do zvyšování odbornosti a profesního sebevědomí sociálních pracovníků,“ ukončila Andrea Tajanovská.

Řádným členem Profesního svazu sociálních pracovníků v sociálních službách APSS ČR může být každá fyzická osoba, která je sociálním pracovníkem vykonávajícím odbornou činnost v sociálních službách dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, která splňuje odbornou způsobilost sociálního pracovníka podle zákona o sociálních službách a vykonává odbornou činnost v sociálních službách dle zákona č. 108/2006 Sb., nebo která vykonává činnost v souladu s § 48 a násl. zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Členy se mohou stát také studenti VOŠ a VŠ se zaměřením na obor sociální práce. Více informací o činnosti, aktivitách i možnosti členství je uvedeno na <http://www.apsscr.cz/cz/sekce-a-svazy/profesni-svaz-socialnich-pracovniku>.

Představujeme krajské radní pro

Redakce požádala nově zvolené krajské radní, aby se se čtenáři našeho časopisu podělili o svůj pohled na aktuální situaci v poskytování sociálních služeb ve svém kraji a o své vize a cíle, kterých by chtěli dosáhnout v horizontu svého volebního období. Jejich vyjádření vám postupně přineseme v tomto a dalších číslech časopisu.

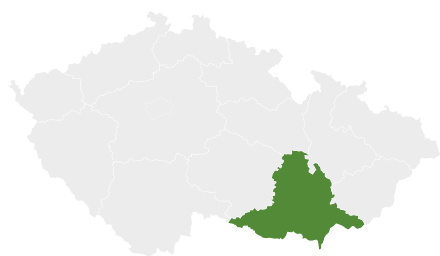
Jihomoravský kraj

MGR. MAREK ŠLAPAL,

náměstek hejtmána Jihomoravského kraje zodpovědný za oblast sociálních věcí a rodinné politiky.

Marek Šlapal vystudoval Fakultu sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, obor politologie a religionistika. Téměř deset let pracoval jako učitel a zástupce ředitele na střední odborné škole. V letech 2009–2012 byl místostarostou a starostou městské části Brno-Žabovřesky, nyní je zastupitelem. V roce 2012 byl zvolen členem Rady Jihomoravského kraje, od února 2015 byl náměstkem hejtmána, stejný post zastává i po volbách v r. 2016.

Jihomoravský kraj

V Jihomoravském kraji v současné době působí 539 registrovaných sociálních služeb zajišťovaných 169 poskytovateli, z toho je 28 příspěvkových organizací zřízených krajem. V krajské síti sociálních služeb pro rok 2017 je zařazeno celkem 467 sociálních služeb financovaných z veřejných rozpočtů, z toho 34 vybraných služeb sociální prevence je financováno v rámci individuálního projektu kraje z prostředků ESF. Poskytovatelé, kteří pro rok 2017 splnili podmínky dotačních řízení, budou financováni v souladu se zákonem z krajského rozpočtu a zároveň formou vyrovnávací platby ze státního rozpočtu. Cílem strategie rozvoje na rok 2017 je optimalizace stávající sítě služeb s ohledem na reálné potřeby, kvalitu a efektivitu poskytované péče i finanční udržitelnost podporovaného systému. Prioritou rozvoje jsou zejména terénní a ambulantní služby. Jihomoravský kraj má ve srovnání s celorepublikovým průměrem starší věkovou strukturu obyvatel a podle vývojových prognóz lze očekávat rychlejší stárnutí obyvatel i v dalších letech.

Vizi kraje je umožnit lidem v seniorském věku co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí, být součástí své přirozené komunity a co nejvíce ovlivňovat svůj život, zejména zachovat si kvalitu života. Základním prvkem sítě sociálních služeb jsou terénní služby, kte-

ré poskytují podporu a pomoc lidem v jejich domácím přirozeném prostředí, doplňují péči rodiny a blízkých osob v návaznosti na další, především zdravotní služby.

Roku 2016 kraj poprvé vypsál Dotační program na podporu pečujících osob, jehož záměrem byla podpora projektů a aktivit pro osoby pečující o člena rodiny se zdravotním postižením nebo seniora. Podobně byl realizován dotační program na podporu domácí hospicové péče, aby i závěr života mohli lidé prožít v přirozeném prostředí a co možná v nejlepších podmínkách. Hospicová péče je v kraji zajišťována 8 organizacemi a od roku 2015 byla každoročně podpořena částkou 10 mil. Kč.

Síť terénních a ambulantních služeb je doplněna pobytovými službami. Přesto, že se počet míst v pobytových službách zvyšuje, poptávka stále převyšuje nabídku, proto v této oblasti připravujeme další investiční projekty. Jihomoravský kraj je také zapojen do procesu transformace s cílem vytvořit podmínky pro život lidí s postižením co nejvíce se přibližující běžným životům jejich vrstevníků. V této oblasti pokračujeme v přípravě a realizaci dalších projektů na zřízení menších komunitních služeb.

Za nejdůležitější považuji nutnost prosadit rozvoj sociálních služeb do priorit jakékoliv vlády a získat pro tento program podporu širší veřejnosti.

oblast sociálních služeb v krajích

Pardubický kraj

ING. PAVEL ŠOTOLA,

člen Rady Pardubického kraje pro oblast sociální péče a neziskový sektor.

V Pardubickém kraji máme stabilní síť sociálních služeb, která zajišťuje podporu osobám s různými potřebami na území celého kraje. Je tvořena celkem 135 poskytovateli (převážně z neziskového sektoru a obcí), kteří poskytují 292 sociálních služeb. Pardubický kraj je zřizovatelem 9 příspěvkových organizací pro osoby s mentálním i duševním onemocněním, pro seniory a pomoc rodinám.

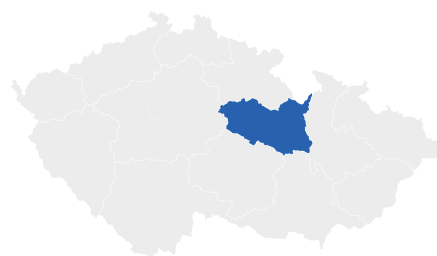
Naším cílem je zajistit poskytování služeb dle skutečných potřeb klienta, a to pokud možno v domácím nebo jemu blízkém prostředí. K naplnění tohoto cíle rozvíjíme terénní, ambulantní a odlehčovací služby a realizujeme transformaci všech krajem zřízených pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením. Z 850 klientů v pobytových službách pro osoby se zdravotním postižením jich více než 350 žije v komunitních službách a přes 200 jich našlo pracovní uplatnění. V domácím prostředí by do tří let mohlo žít dalších 120 osob. Velkou pozornost věnujeme změně systému péče o ohrožené děti. Všech 5 dětských domovů a 3 dětská centra mají zpracován transformační plán, ve kterém se počítá s opuštěním ústavní formy péče o děti ve prospěch nových terénních a ambulantních služeb na podporu ohrožených rodin s dětmi.

Největší problém v rozvoji sociálních služeb vidím v jejich financování, kdy za stá-

vajícího systému nemohou vznikat služby dle skutečné potřeby. Nyní se také potýkáme i s nezájmem pracovat v této oblasti. Přímá péče v sociálních službách je nedostatečně ohodnocena jak finančně, tak i společensky. Lidé proto odcházejí do jiných oblastí a noví za stávajících podmínek nemají o tuto práci zájem. Zároveň není možné, aby stát garantoval občanům sociální péči, ale poskytovatelům služeb přitom řádně neuhradil náklady za odvedenou službu. Ti pak (jedná se především o neziskové organizace) musí shánět na dofinancování služby sponzory.

I přes tuto nepříznivou situaci ve financování se snažíme v našem kraji vytvářet prostředí, které může pomoci stabilizovat sociální služby. Jedná se především o financování služeb z rozpočtu kraje, o otevřenou vzájemnou komunikaci při stanovení jasných kritérií pro financování služeb a hodnocení jejich efektivity a při komunikaci s obcemi v rámci vícezdrojového financování. Během letošního roku připravíme tzv. investiční program pro poskytovatele služeb a do poloviny roku 2018 budeme připravovat víceleté financování z krajských prostředků. To by mělo být realizováno v letech 2019–2021. Zaměříme se také na rozvoj krajského dotačního programu na podporu sociálního podnikání, které i poskytovatelům služeb může přinést potřebné finanční prostředky.

Pavel Šotola absolvoval střední průmyslovou školu stavební a ČVUT v Praze, pracoval na Okresním úřadu Chrudim mj. v oblasti regionálního rozvoje, územního plánování a dotační politiky, v letech 2002–2012 byl místostarostou města Hlinsko, později členem Rady města, nyní je zastupitelem. Od r. 2010 je radním Pardubického kraje. V letošním roce byl zvolen místopředsedou Komise Rady Asociace krajů ČR pro sociální věci.

**PARDUBICKÝ
KRAJ**

Putování za sociálními službami *s Davidem Pospíšilem*

Nový
seriál

Celý tento rok se bude David Pospíšil, ředitel odboru sociální práce, sociálních služeb a sociálního bydlení MPSV ČR, setkávat s poskytovateli sociálních služeb tzv. „v terénu“. Ti tak mají příležitost promluvit si se zástupcem MPSV o čemkoli, co je zrovna trápí, ale i o tom, s čím nesouhlasí nebo o tom, co je bariérou v jejich každodenní praxi. Začínáme symbolicky v jihočeském Táboře, kde Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR sídlí.

Centrum Kaňka Tábor

První ze série návštěv sociálních služeb v rámci celé ČR se uskutečnila v Táboře, tedy městě, ve kterém sídlí Asociace poskytovatelů sociálních služeb, jejíž intenzivní spolupráce s MPSV sahá až k počátkům profesionalizace organizace. Na návštěvu přijel David Pospíšil společně s kolegyní z oddělení koncepce sociální práce a vzdělávání Andreou Faltysovou. Prvním navštíveným zařízením bylo Centrum Kaňka – Základní škola a Mateřská škola a poskytovatel sociálních služeb, Kaňka o. p. s. (dále jen Kaňka), jež letos slaví 15 let od svého založení. Ředitelkou organizace je viceprezidentka pro ambulantní služby APSS Irena Lintnerová (čerstvá držitelka Řádu Elišky Přemyslovny), která v deštivém únorovém dni přivítala návštěvu s úsměvem i se svým užším týmem, vedoucí sociálních služeb Romanou Kunclovou a výkonnou ředitelkou Ivou Míkovou.

Společně si pak povídali nad ranní kávou nejen o běžných záležitostech provozu zařízení, ale i starostech a strastech, které Kaňku někdy trápí (ostatně jako všechna zařízení sociálních služeb).

Davidu Pospíšila zajímala v první řadě spolupráce Kaňky s městem a krajem, kterou Irena Lintnerová zhodnotila jako velmi dobrou. Chválila také novou 1. náměstkyni hejtmana Jihočeského kraje Lucii Kozlovou, jež dle ní přináší do sociální oblasti nový vítr a nadhled a zároveň se rozvíjí i její spolupráce s Asociací. „Pokud služby prokážou potřebnost a historii, lze se vždy domluvit, i když samozřejmě záleží na finančních prostředcích a vstřícnosti k novým věcem,“ komentovala spolupráci Irena Lintnerová.

David Pospíšil s ředitelkou Irenou Lintnerovou na prohlídce zařízení

Velkým tématem únorového setkání se stala školská sociální práce. David Pospíšil upozornil, že se téma řešilo i koncem ledna ve sněmovně, kde byl uspořádán kulatý stůl¹. „Doufám, že se nám podaří Ministerstvo školství přesvědčit o tom, že sociální práce má ve školách své důležité místo,“ vyjádřil své přání, s nímž souhlasí i pracovníci Kaňky. Jak poznamenala Romana Kunclová, sociální pracovníci jsou ve školství potřební i v rámci prevence negativních jevů. Učitelé na spoustu věcí prostě čas ani nemají a velkým tématem je i šikana, jež se čím dál častěji posouvá i na I. stupeň. Irena Lintnerová dodala, že učitelé nemohou vědět, že existují nějaké sociální dávky, že je možnost obrátit se na odbor sociálních věcí MěÚ,

neznají ani postupy a především sociální poradenství nemohou poskytovat. Ideální by bylo, kdyby měl pedagogický asistent i kvalifikaci sociálního pracovníka nebo sociální práci ve škole převzal školní asistent (pokud bude mít příslušnou kvalifikaci). David Pospíšil poznamenal, že MPSV školskou sociální práci samozřejmě podporuje, ale nemá kompetenci toto téma rozvíjet, což je stejný problém, jaký byl i ve vztahu k asistentovi pedagoga. Je to ale velké téma, které bude nutné řešit, zvláště když školství rozvíjí inkluzi. Andrea Faltysová informovala, že v rámci mezirezortního řízení MPSV připomínkovalo zákon o pedagogických pracovnících a navazující vyhlášky ve smyslu, že chce doplnit podmínky pro výkon sociální práce ve školách. Po jednání s MŠMT, vyvolaném odborem, který řídí David Pospíšil, mají předložit návrh, jaké by měl mít sociální pracovník kompetence,

¹ Na 19. schůzi podvýboru VSP pro nepojistné dávkové systémy, zdravotně postižené, seniory a sociálně ohrožené skupiny.

jaké by mělo být pole jeho působnosti a jak by se měl potkávat, doplňovat či jaké byl měl mít naopak hranice s ostatními profesemi. Romana Kunclová také poznamenala, že např. na šikanu jsou dobře vyškoleni „preventisti“, ale málokdo se věnuje spolupráci s odborem sociální péče, sociálně-právní ochraně dětí či rodinám, které nejsou třeba úplně funkční.

Z rozhovoru vyplynula první otázka na Davida Pospíšila:

I. L.: *Myslíte, že je to již s asistenty pedagogů vyřešené v praxi? Já na to totiž neustále narážím. Spousta našich dětí, které k nám chodí jen na terapie, ale jinak jsou integrovány, tak mají často potíže. Záleží na konkrétní škole a také na osobnosti asistenta, ale funguje to málokdy. V centru zájmu by mělo být dítě, a ne souspis nějakých vyhlášek.*

D. P.: Naprosto souhlasím, že centrem zájmu by mělo být dítě. V jednání s MŠMT jsme se trochu posunuli, a to alespoň při vzájemné komunikaci při rozdělení kompetencí. Ve škole je působnost asistenta pedagoga a mimo školu osobního asistenta. Tím na sebe vzalo MŠMT financování této pozice a nastavilo finanční podporu tak, že by se měli zaplatit. Je to téma, které se řeší již minimálně 10 let. Možným řešením jsou také sdílené pracovní úvazky, čímž by se mohlo zajistit, aby jedna osoba mohla vykonávat jak činnost asistenta pedagoga, tak osobního asistenta.

I. L.: *Někde je ale asistent pedagoga ten, co „sedí u učení“. Ale co o přestávce? Jak s obědem? Jak s toaletou? Někde je to nastavené automaticky, někde narážím na nevyjasněné věci. Nikde není rozepsáno, jaké konkrétní činnosti do kompetence asistenta pedagoga patří. Záleží na vymezení v náplni práce.*

D. P.: Ono jde také o to, jak je vnímána naše sociální oblast v rezortu školství (ale i ve zdravotnictví, vnitra a jiných rezortech). Zdá se mi, že jsme často vnímáni jako ti „horší“ nebo méně kvalifikovaní. Objevuje se například argument, že asistent pedagoga nebude provádět hygienu nebo pomoc na toaletě. Jako by to byla práce, která je méněcenná. Snažili jsme se vymezit hranice, kde se jedná ještě o sociální službu, a kde již nikoliv. MŠMT po této dohodě nastavilo systém financování této pozice. Nicméně problém může být při aplikaci v praxi. Obdobně je i obtížné, aby se sociální pracovník stal plnohodnotným členem týmu, což je problém např. i v nemocnici, kde bývá pracovník často někde stranou a nikdo s ním v rámci týmu nekomunikuje.

R. K. *Ani asistenta pedagoga leckterá škola neuznává jako plnohodnotného člena týmu. Berou ho, že je k ruce učiteli. A asistent pedagoga, který má pouze kurz, se také nikdy nenaučí, jak manipulovat s vozíčkářem, krmit někoho, komu se hůř polyká. Naráží se také*

David Pospíšil si vyzkoušel i některé pomůcky

na to, že asistent dostane dítě, se kterým neumí zacházet. A škola se pak dohaduje s rodinou a asistentem, co kdo bude dělat. Na tom selže integrace inteligentního dítěte, které potřebuje pomoc při sebeobsluze.

D. P.: Něco se ale přece jen podařilo. Když se podívám na průměrné platy, tak za posledních 3 roky se zvedly zhruba o 3 000 Kč. Je to sice málo, ale je to alespoň „něco“, i přes neustálé spory s Ministerstvem financí, které navyšování platů a mezd v této oblasti nevnímá jako potřebné. Mrzí mě, že jsou platy u sociálních pracovníků, i když se zvedly, stále pod průměrem minimálních mezd. Sociální práce tak není dostatečně atraktivní. I společnost musí vnímat sociální práci a sociální péči jako důležitou. Moje zážitky např. z Anglie jsou neuvěřitelné. Tam jsou sociální pracovníci na stejné společenské úrovni jako lékaři, učitelé nebo právníci, což lze vidět i u počtu případů, které jeden sociální pracovník má na starosti. Je to 30 až 40 případů za rok. Což samozřejmě souvisí i s počtem sociálních pracovníků. My jsme se snažili sociální pracovníky na úřadech podpořit alespoň dotačním titulem. Z 250 mil. Kč v roce 2015 se nyní stalo 400 mil. Kč. Optimální částka by byla sice 1,3 miliardy, ale když si vezmu to, že veškeré náklady se hradí z naší kapitoly, jelikož Ministerstvo financí tento dotační titul neustále bojkotuje, tak je to velký úspěch.

Davida Pospíšila dále zajímalo, zda se chtějí v Kaňce ještě rozvíjet. Irena Lintnerová přitakala, že chtějí rozvíjet zejména službu rané péče i její kapacitu s tím, že momentálně bojují se mzdou pro sociální pracovníci. Sociální pracovníci přijali nad rámec pověření² a tím přistoupili na to, že první rok ji zaplatí „ze svého“. Sociální pracovníci totiž potřebovali na plný úvazek hned. Pokud prokáží, že je pracovníce na plný úvazek potřeba, v červenci požádají o navýšení finančních prostředků.

Další dotaz ze strany Kaňky na sebe nechal dlouho čekat a rozhodně nebyl překvapením.

I. L.: *V jaké fázi je novela? Kde „leží“ v tuto chvíli? :-)*

D. P.: „Leží“ v legislativních radách vlády.

I. L.: *A jsou zapracovány připomínky Asociace?*

D. P.: Ano, ale máme i sporné body. Většinu připomínek jsme však akceptovali.

I. L.: *A co paragraf 58, kde se „scukly“ azylové domy a ambulantní služby?*

D. P.: To se celé změnilo. Služby pro rodinu, jak jsme původně plánovali, se nakonec realizovat nebudou.

I. L.: *Jako omezující a sporné jsem vnímala i to, že žadatel o pobytovou službu musí prokázat, že žádal o naši ambulantní nebo terénní službu... Jak dopadl tento návrh? »»» 14*

² Pověření poskytováním služby obecného hospodářského zájmu.

CENTRUM KAŇKA zajišťuje jedinečný model sociálních služeb, vzdělávání a volnočasových aktivit v rodinném prostředí s vysoce odborným personálem, moderním vybavením, osobním přístupem, širokým rozsahem metod a terapií a ochotou pomáhat.

V současné době Kaňka, o. p. s., poskytuje obecně prospěšné služby v oblasti výchovy a vzdělání, péče o dítě předškolního a školního věku a poskytování sociálních služeb pro děti, mládež a dospělé osoby. Během patnácti let činnosti počet klientů dosáhl současných 90.

www.kanka.info

««« 13

D. P.: To bude nakonec součástí standardu kvality a budeme pak chtít v dokumentaci vidět, že při jednání se zájemcem proběhlo během pohovoru zkoumání i dalších možností, byly podány informace o dalších alternativách péče atd. Často se nám stává, že se s klienty a rodinnými příslušníky neprobírají různé možnosti, což vychází najevo, když s nimi hovoříme při inspekcích. Chceme, aby rodina dostala informace typu: „Máme tuto nabídku, nabízíme tohle, ale zamysleli jste se, že jsou třeba i jiné možnosti? Zjistili jsme, že v blízkosti vašeho bydliště je pečovatelská služba XY nebo denní stacionář ...“

I. L.: *Není to ale záležitostí odboru sociálních věcí? Proč to tam tedy dávat znovu?*

D. P.: Ano, proto jsme to upravili, že to chceme jen v dokumentaci. Aby bylo prokázáno, že se něco dělo, nebo nedělo. Chceme jen, aby ze záznamu z jednání bylo vidět, že zjištění proběhlo.

I. L.: *Dále chci zmínit, že nemáme možnost zjišťovat stupeň závislosti, což považuji za velký problém. Na jakém základě se mají služby nastavovat? Klient nemá ze zákona povinnost nám toto sdělit. Proč to v pobytových službách zjišťovat mohou, a my nesmíme?*

A. F.: *Ale v pobytové službě je to zjišťováno až ve fázi před vstupem do služby, na začátku to také nevědí.*

D. P.: Vždy je nutné se ptát, proč je daná informace potřeba. Potřebuji ji proto, že souvisí se způsobem úhrady, který je upraven v zákoně? Nebo ji potřebuji proto, abych mohl stanovit s klientem individuální plán? U pobytových sociálních služeb jsem nezaznamenal zásadní problém. Druhý problém je možná to, jestli příspěvek na péči a jeho stupeň opravdu odráží potřebnou míru péče. To asi ne, jelikož příspěvek na péči je v našich podmínkách konstruován jinak.

Mně se například líbí rakouský model, ta rychlost a způsob úhrady, propracovaný systém průběžného školení lékařů. Příspěvek na péči a jeho stupeň více odráží míru potřebné péče. Na druhou stranu je systém dražší. Je to ale o celkové změně, ke které musí proběhnout široká diskuze.

I. L.: *V tuto chvíli se ale rovněž „přetřásá“, podle čeho se má nastavit platba. Nevím, proč se dělají v sociálních službách rozdíly. Dále se v novele objevilo, že máme hlásit, že klient, pokud zemře nebo je hospitalizován, už nemá pobírat příspěvek na péči. Jak to mohu hlásit, když nevím, jestli ho pobírá? Ale vím, že toto se díky připomínkám nakonec vyřadilo.*

D. P.: Ano, přesně tak.

Součástí návštěvy Davida Pospíšila byla samozřejmě i prohlídka zařízení, na které může být jeho vedení právem hrdé. Výjimečné je zařízení např. v nadstandardním materiálním vybavení (ale rozhodně nejen tam), na které kladly zakladatelky od počátku důraz. Stává se tak, že jsou pracovníci Kaňky na stážích v jiných zařízeních překvapeni, když tam některé pomůcky vůbec nemají nebo je ani neznají. „Když naši zaměstnanci vidí, kolik toho jinde chybí, více si těch věcí váží a uvědomují si, že to není samozřejmost,“ komentuje Irena Lintnerová hrdě. David Pospíšil si prohlédl celé zařízení, nahlédl do každé třídy, každé terapeutické místnosti a na vlastní kůži si vyzkoušel i některé pomůcky. Doprovázel ho spokojený kolektiv Kaňky, na kterém je vidět jeho soudržnost a odhodlání, s nímž vybudovali Kaňku od nuly až do dnešní podoby.

Medzinárodná „Sociálne služby“

Zväz poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom usporiadal dňa 9. februára 2017 už v poradí štvrtú konferenciu s medzinárodnou účasťou, tento rok pod názvom: „Sociálne služby ako verejný záujem 2017.“ Práve rok 2017 bude veľmi náročným rokom v oblasti poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike. Poskytovatelia sociálnych služieb prechádzajú prípravným, respektíve prebiehajúcim procesom deinštitucionalizácie.

Je to zároveň rok postupného naplňovania náročných, ale veľmi dôležitých štandardov kvality. Snahou zväzu preto bolo pozvať nielen poskytovateľov sociálnych služieb, ale aj tvorcov legislatívy a subjekty, ktoré majú praktické skúsenosti v transformačných procesoch a vedia reagovať na aktuálnu tému, ktorou sú sociálne služby ako verejný záujem.

■ **Text: Mgr. Mária Grigová**

Foto: Archív Zväzu poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike

Prispevky a know-how pozvaných erudovaných odborníkov na tejto konferencii výraznou mierou pomôžu k zvládnutiu týchto procesov, budú nápomocné pri celkovej transformácii a chápaní samostatných individuálnych postupov. V úvode konferencie vystúpila predsedníčka Zväzu poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike JUDr. PhDr. Adriana Adamicová, ktorá vo svojom prihovore vyzdvihla ciele štvrtej medzinárodnej konferencie. Hlavným cieľom konferencie bolo poukázať na rešpektovanie prirodzenej ľudskej dôstojnosti a osobnej nezávislosti ľudí so zdravotným postihnutím. Zadefinovať dôležitosť možností poskytovania kvalitných, cieľných, efektívnych a individuálnych sociálnych služieb v komunite. Vytvoriť podmienky pre podnetnú diskusiu odborníkov o procese humanizácie a následnej deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Zároveň hľadať východiská pre poskytovanie primeranej podpory občanovi, ktorý je na službu odkázaný. Cieľom konferencie bolo aj získať komplexný pohľad na poskytovanie sociálnych služieb a ich smerovanie z pohľadu národných priorít. V neposlednom rade bolo prínosom konferencie aj získavanie nových skúseností pri poskytovaní sociálnych služieb.

Prvým hosťom na konferencii bol podpredseda Žilinského samosprávneho kraja Ing. Jozef Štrba, ktorý zdôraznil dôležitosť kvality poskytovaných sociálnych služieb. Na to, aby sa mohli sociálne služby poskytovať kvalitne, je nutné aj materiálno-technické vybavenie. Pán podpredseda zdôraznil, že prioritou Žilinského samosprávneho kraja bude i naďalej podpora sociálnych služieb a zabezpečenie vhodného prostredia nielen pre klientov zariadení, ale aj pre samotných zamestnancov. Druhým hosťom na konferencii bola PhDr. Mária Košútová, riaditeľka odboru dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Mária Košútová poukázala na poskytovanie sociálnych služieb v praxi a tiež odporučila, akým nedostatkom

konferencia ako verejný záujem 2017“

by sme sa mali pri poskytovaní sociálnych služieb vyvarovať. Ďalším významným hosťom na konferencii bola PhDr. Karolína Friedlová, prezidentka Medzinárodnej asociácie konceptu Bazálnej stimulácie, ktorá v úvode poďakovala riaditeľke odboru sociálnych vecí Žilinského samosprávneho kraja Mgr. Marte Paukovej za to, že ju takto pred siedmimi rokmi pozvala práve na toto miesto a dovolila jej vysvetliť stratégiu a filozofiu konceptu Bazálnej stimulácie a vďaka nemu skvalitniť život klientom v zariadeniach sociálnych služieb. PhDr. Karolína Friedlová ďalej emotívnym spôsobom odovzdala odkaz autora konceptu Bazálnej stimulácie Prof. Dr. Andreasa Fröhlicha. Tento koncept funguje v zahraničí už viac ako 40 rokov. Konferencia po krátkej prestávke pokračovala vystúpením Mgr. Lucie Bickovej, sociálnej pracovníčky, inšpektorky, konzultantky, lektorky, supervízorky a psychoterapeutky, ktorá pracuje v sociálnych službách už viac ako 17 rokov. Mgr. Lucie Bicková hovorila o právach klientov sociálnych služieb a nastolila jednu z dôležitých otázok: „Hovoriť o nich vieme, ale vieme a umožňujeme ich i naplniť?“ Ako ďalší hosť vystúpila Ing. Zuzana Jusková, vedúca odboru sociálnych vecí a zdravotníctva v Košickom samosprávnom kraji a tiež zástupkyňa Združenia samosprávnych krajov – SK8. Ing. Zuzana Jusková sa venovala

vo svojom vystúpení štandardom kvality a individuálnemu plánovaniu. Následne po vystúpení Ing. Zuzany Juskovej vystúpila Mgr. Ľubica Vyberalová, odborná referentka Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím v Bratislave, ktorá prítomných oboznámila s kompetenciami komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím. Na konferencii ďalej vystúpili aj samotní prijímatelia sociálnych služieb a to Ján Pentka, prijímateľ sociálnych služieb v Méte Martin a Jaroslav Kulina, prijímateľ sociálnych služieb v CSS Orava Tvrdošín. Ján Pentka priblížil svoj život v Zariadení podporovaného bývania v Méte Martin a Jaroslav Kulina mal pripravenú pútavú prezentáciu zo špeciálnej letnej olympiády v tenise konanej v Los Angeles, z ktorej si doniesol dve strieborné medaile. Celkovo sa zúčastnil štyroch svetových olympiád, z ktorých má sedem medailí. Po prezentácii pána Jaroslava Kulinu nasledovala obedňajšia prestávka a tým bola aj ukončená dopoludňajšia časť konferencie. Popoludňajšia časť konferencie začala svojím vystúpením opäť Mgr. Lucie Bicková, ktorá priblížila činnosť Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb Českej republiky. Po jej vystúpení pokračoval so svojím príspevkom Mgr. Ing. Ondrej Buzala, MHA, Národný program kvality SR, Sekcia kvality v sociálnych službách. Mgr. Ing. Ondrej Buzala,

MHA, sa vo svojom príspevku venoval aktuálnym trendom a rizikám implementácie podmienok kvality na Slovensku vo svetle ich hodnotenia. Posledným hosťom konferencie bola Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD., riaditeľka Ústavu celoživotného vzdelávania zo Žilinskej univerzity a tiež prezidentka Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku. Jej témou bola: „Tretia úloha univerzít – komunitný rozvoj s cieľom zlepšiť sociálnu súdržnosť a kvalitu života.“ Na záver celej konferencie vystúpila ešte predsedníčka zväzu JUDr. PhDr. Adriana Adamicová, ktorá zhrnula činnosť zväzu a opätovne zdôraznila, že cieľom konferencie bolo hlavne poukázať na rešpektovanie prirodzenej ľudskej dôstojnosti a osobnej nezávislosti ľudí so zdravotným postihnutím, zadefinovať možnosti poskytovania kvalitných, cielených, efektívnych a individuálnych sociálnych služieb v komunite. Vytvoriť podmienky pre podnetnú diskusiu odborníkov o procese humanizácie a následnej deінstitucionalizácie sociálnych služieb a v neposlednom rade hľadať východiská pre poskytovanie primeranej podpory občanovi, ktorý je na službu odkázaný. Zámerom bolo získať komplexný pohľad na poskytovanie sociálnych služieb a ich smerovanie z pohľadu národných priorít a nadobudnúť nové skúsenosti pri poskytovaní sociálnych služieb. Zväz poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike sa snaží neustále napredovať vo svojej činnosti a preto sa rozhodol stať s účinnosťou od 1. 1. 2017 členom E.D.E. (European Association for Directors and Providers of Long Term Care Services for the Elderly) – Európskej asociácie riaditeľov a poskytovateľov dlhodobej starostlivosti služby pre seniorov. Je to veľmi významný krok v činnosti zväzu, vďaka ktorému sa Zväz poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike dostal medzi Európskych poskytovateľov sociálnych služieb a tým si rozšíril možnosti svojho ďalšieho pôsobenia a získavania nových skúseností v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Celá konferencia bola vysielaná on-line a pre tých, ktorí sa jej nemohli zúčastniť, je pripravený záznam dostupný na webovej stránke zväzu www.socialnesluzbyslovensko.sk. Už teraz sa tešíme na nové témy, ktoré nám prinesie ďalšia medzinárodná konferencia Zväzu poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike v roku 2018.

Time management v

Přístup k řízení (organizování a vykonávání) aktivit v čase prošel vývojem v několika generacích. Z jednotlivých období vycházejí návody, metody a postupy, které přebírají lidé podle různých preferencí. Co když se ale potkají lidé s různým přístupem nad společnými úkoly nebo v jednom týmu? Abychom stále dokázali mít svůj čas pod kontrolou a zároveň spolupracovat s ostatními, je vhodné být otevření tomu, že není jediný způsob a že i my se můžeme inspirovat druhými. K tématu time managementu – řízení času – jsme připravili pro čtenáře seriál článků, ve kterých se zaměříme na význam a komplikace time managementu v sociálních službách. A nyní vám přinášíme druhý díl seriálu.

■ **Text: Mgr. Tomáš Ergens, DiS.,**
tomas.ergens@gmail.com

V minulém díle jsem se zaměřil na příčiny problémů s time managementem (TM) v sociální oblasti, které jsem si dovolil shrnout pod označení „Hříchy nestátních neziskových organizací“. Dále jsem se pokusil doporučit přístup, jak se těchto hříchů nedopouštět za využití principů S.M.A.R.T. plánování. A otevřel jsem i téma delegování úkolů formou doporučení pro pracovníky, kterým se někdo snaží předat úkol nebo je vtáhnout do práce na původně neplánovaném úkolu. Závěrem jsem pojmenoval cestu, jak spolupracovat na dosahování cílů a zvládat time management v interakci s kolegy:

- **respektovat odlišné postoje** a očekávání druhých;
- **otevřeně komunikovat**;
- **předem promýšlet postup** a časovou i jinou náročnost;
- **respektovat nepředvídatelnost** cca 40 procent pracovní doby a
- **hledat smysl a motivaci** ke zvládnutí úkolů pro udržení vnitřní disciplíny.

Potřeba ujasnění si smyslu úkolů a aktivit, do kterých se můžeme pouštět (a tedy i nalezení motivace), je zásadní pro plnění nároků současného stavu organizovaného výkonu práce.

A na tento závěr chci nyní navázat. Potřeba ujasnění si smyslu úkolů a aktivit, do kterých se můžeme pouštět (a tedy i nalezení motivace), je zásadní pro plnění nároků současného stavu organizovaného výkonu práce. Čtvrtá generace přístupu k time managementu je charakteristická tím, že kromě dříve zdůrazňovaného ujasnění CO, KDY a JAK má být vykonáváno, je *nutné se zabývat tím, PROČ by se do něčeho měl někdo vůbec pouštět*. Důvod je jednoduchý. Objemy požadavků a úkolů z různých stran a úrovní (vedení organizace, úřady, zájmové skupiny, [nad]národní strategie atd.) přesahují v dnešním světě reálnou možnost tyto požadavky naplnit. Je tedy nutné rozhodovat se za sebe i v týmu či v organizaci, co budou priority, které upřednostníme. A jelikož racionální rozhodnutí (ač zaznamenaná v zápisu nebo strategii) v čase mohou ztratit důležitost přívalem jiných témat, tak *k dotahování prioritních úkolů vede cesta přes přirozené lidské emoce*, které pomohou uchovat zapálení pro úkol, tzn., že priority je vhodné si stanovovat také podle osobního významu a úkoly přidělovat takovým lidem, kteří budou spokojeni, když se tyto úkoly podaří splnit, a ne tomu, kdo má čas anebo alespoň neodporuje. V sociálních službách je toto o to důležitější, jelikož mzdové ocenění a někdy i prestiž povolání nejsou vysoké. V individuálním přístupu k TM s tím velmi úzce souvisí schopnost ujasnění a naplňování osobních cílů, protože úkoly a cíle, které nás potkávají v zaměstnání, ještě nutně nejsou v souladu s našimi osobními preferencemi a hodnotami. Ale je vhodné se snažit o sladování, třeba i s pomocí kariérového poradenství.

Dříve než tedy začnete plánovat, CO budete dělat a KDY to budete dělat a JAK to provedete, *zamýšlejte se nad tím PROČ*, např.:

- *Proč by pro mě mohlo být zajímavé se podílet na přípravě nového projektu?*
- *Proč by pro organizaci, pro kterou pracuji, mohlo být důležité, aby úkol byl proveden precizně, a jak to zvýší kvalitu a přínos služby pro klienty?*
- *Proč dnes neodložit jeden úkol, když se cítím vnitřně naladěný na jiný?*

Zároveň je vhodné si tyto předpoklady ověřit v případě, že v nich figurují další lidé, kteří to mohou vnímat jinak. Celkově jde ale o to, že *každému z nás je příjemné vykonávat něco jiného nebo jiným způsobem*. Možná se cítíte dobře, když můžete vymýšlet postupy, kontrolovat dodržování, uspořádat informace, pomáhat v krizi druhým, vyhledávat inspiraci, navazovat vztahy s lidmi z nějaké oblasti, předávat informace a dovednosti, facilitovat diskuzi a názory k problému atd. V tom, co je vám blízké, hraje roli vaše osobnost, znalost postupu, zkušenosti, sebejistota i další příčiny. Je v pořádku to respektovat, u sebe i druhých. A je proto vhodné zvýšit sebezpoznaní (a poznání druhých, zejm. v případě, že jste v pozici vedoucího pracovníka a je tedy logické předpokládat, že máte v týmu lidi s různými preference-mi). *Možností, jak více odhalit svoje želízka (i bariéry) je více:*

- **zamýšlení se v klidu nad tím, při jaké činnosti se cítíte dobře, s čím se na vás přirozeně obrací kolegové a přátelé** (a s čím ne);
- **mluvit o tom s těmi, kteří vás znají, mohou vás sledovat a vnímat přínos vašeho přístupu** (kolegové, partner, tým lidí kolem zájmové činnosti apod.);
- **využít tyto poznatky a vstoupit do nějaké aktivity nebo procesu v organizaci a ověřit si v praxi, že to je směr pro vás** (pomoc s vypracováním analýzy k projektové žádosti, účast na setkání v rámci komunitního plánování k prezentaci potřeb a návrhů, zpracování návrhu změny směrnice nebo metodiky nějakého procesu, posbírání inspirace v přístupu k cílové skupině formou stáží v několika organizacích a sestavení analýzy, co z poznatého je pro službu, kde pracuji, využitelné, v případě zkušenějších pracovníků nabídka „nováčkům“ interní školicí akce po dohodě s nadřízenými apod.);
- **existují psychologické testy a kariérové aj. dotazníky, které vám mohou dát zpětnou vazbu**, jaké jsou, v porovnání se zbytkem populace, vaše

sociálních službách

2. díl

osobnostní předpoklady, v čem vaše osobnost nachází správnou pozici (motivování, vedení, sdílení, kontrola...), jaké jsou vaše přirozené reakce na zátěž apod. (pro srovnání s populací je potřeba využít standardizované nástroje a interpretaci výsledků nechat na zkušeném odborníkovi).

Na základě toho se budete následně lépe rozhodovat, do čeho svoji energii investovat a které aktivity odmítnout. Také vám to může pomoci si ujasnit, jak načerpat energii v období zátěže. Připravenost, chuť a preference se totiž také mění v čase. Vliv na to může mít:

- **denní a týdenní rytmus** (ráno, večer, začátkem, koncem týdne);
- **předchozí druh činnosti** (každý potřebujeme různou míru specifčnosti vykonávané práce nebo pestrost mezi aktivitami) zaměřené na komunikaci, práci s daty, krizovou situaci apod.;
- **připravenost našeho těla** v důsledku správné stravy, dodržování pitného režimu, vyváženosti intelektuální a pohybové činnosti apod.;
- **životní období a situace** (útlum po náročném období, nebo naopak nudná rutina apod.).

V tom, co je vám blízké, hraje roli vaše osobnost, znalost postupu, zkušenosti, sebejistota i další příčiny.

Při průběžném zohledňování toho, co je pro vás přirozené (a nehodnocení, jestli je to správné, nebo špatné), je prostor funkčně si stanovit plány. Díky tomu nebudou definované cíle, stanovené priority, vyjasněná očekávání v týmu, naplánovaný měsíční harmonogram (popř. akční plán), zaznamenání úkolů a aktivit v čase (např. v kalendáři) a další techniky TM tolik narušovány *zloději času, které často pramení právě z nerespektování lidské přirozenosti a změn připravenosti reagovat na nároky různých činností*. Následující přehled zlodějů času nám může pomoci se s nimi vyřadit:

- **telefonická vyrušení**, neohlášení návštěvníci – nemusíte brát vždy telefon hned, pokud se zrovna soustředíte a využíváte energii na něco jiného, mů-

žete zavolat zpět nebo poprosit o pozdější kontakt;

- **neschopnost říci ne** – když budete vědět, co a proč jsou vaše priority, snadno sobě i druhým vysvětlíte, proč jejich požadavek, volání o pomoc apod. nemůžete vyslyšet;
- **zdlouhavé porady** – půjdete-li příkladem ostatním a pomůžete i jim ujasnit si své priority, snadněji se potom domluvíte i ve skupině, za předpokladu otevřené komunikace;
- **nepřesná komunikace** – když budete vědět, co a proč máte v plánu, snadněji se vám bude vyjadřovat a nepřesnou komunikaci ostatních budete mít potřebu zasadit do vašeho plánu a doptávat se;
- **přílišná komunikace** – dovolím si říct, že překotná komunikace, zdlouhavé porady a diskuze v týmu jsou často výsledkem neujasnění cílů, termínů, motivace, smyslu činností a témat apod.;
- **chorobný sklon všechno odkládat** – nejen dle mého názoru souvisí prokrastinace s neujasněností vnitřní motivace;
- **hledání poznámek, lístečků, adres/telefonních čísel** – když budete mít jasnou představu, co chcete ovlivnit, způsobit a dosáhnout, snadněji budete hledat i motivaci k tomu, udělat si přehled, na čem pracujete.

Ale přes to všechno je nutná určitá disciplína pro dodržení konečných termínů různých úkolů, i těch, kterým se nám nechce věnovat vůbec... Nicméně disciplína pramenící z vnitřní motivace je přirozená, na rozdíl od vnějšího tlaku nařízení, pravidel, postupů, zadaných a delegovaných úkolů apod.

Tento přístup k výkonu práce většinou vyžaduje mít určitým způsobem jistotu, že takto pracovat můžete (týká se flexibility pracovní doby a aspoň v některých dnech dobách možnosti změnit pořadí nebo typ úkolů). Na tom je potřeba se se svým zaměstnavatelem dohodnout, například formou:

- jednoho dne v týdnu s **flexibilní pracovní dobou** i v případě, že zbytek dní v týdnu probíhá klasicky výkonem plánovaných úkonů a činností, v kanceláři či v terénu;
- využití **náhradního volna za přesčas**, který vznikl ve dnech, kdy energie a naladění na určité úkoly byly vyšší;

Objemy požadavků a úkolů z různých stran a úrovní (vedení organizace, úřady, zájmové skupiny, [nad]národní strategie atd.) přesahují v dnešním světě reálnou možnost tyto požadavky naplnit.

- **volné pracovní doby** a času, pokud je to vzhledem k charakteru práce možné.

Ve více těchto případech hrozí riziko *přetížení sebe sama tím, že neodhadneme, co vše zvládneme*. Vyžaduje to tedy i určitý odstup a umět si říct „stop“, určit si a využít čas na pasivní i aktivní odpočinek, vzít si náhradní volno, sledovat reakce těla a vývoj chutí, jestli se neblíží např. vícedenní únava, bolesti hlavy vedoucí k oslabení imunity a vyššímu riziku onemocnění. Tělo bude možná dávat najevo to, co lze verbalizovat jako: „Mám toho po krk...“, „Leží mi to jako kámen v žaludku...“, „Jsem v tom až po uši...“, „Nemůžu popadnout dech...“, „Podlamuji se mi z toho kolena...“ apod. Ale jsou to pocity, které možná znáte a umíte na ně reagovat, i když výše uvedené postupy nevyužíváte.

V tomto díle seriálu o time managementu jsem se zaměřil na sebezpoznání a vnitřní motivaci při TM. A na závěr znovu zdůrazním, že jelikož v *sociální oblasti spolu-pracujeme*, je vhodné se zaměřit i na ostatní – zájemem o druhé, sdílením osobních posláních, respektováním situace a potřeb druhých, dohodami, zpětnou vazbou a otevřenou komunikací o svých pocitech a naladění.

V příštím díle se zaměříme na techniky a nástroje, které lze využít pro efektivní organizaci a řízení času: zaznamenávání plánů a úkolů, myšlenek a z nich pramenících projektů apod. Ale také se znovu podíváme na rozdílnost lidí a přístupů, protože někomu je přirozená práce s tužkou, hmotou, kreslením, jinému vyhovuje využití elektroniky, ikon místo slov, schémat apod.

Canisterapie u dětí

Děti jsou vedle seniorů nejčastější cílovou skupinou canisterapie. Děti různě handicapované, ale i zcela zdravé, děti plně ležící i třídní kolektivy. Možností, jak u dětí využít canisterapii, je řada. Můžeme zmínit rozvoj sociálních dovedností, rozvoj jemné i hrubé motoriky, rozvoj edukativních schopností, relaxaci, zklidnění a odpočinek, rehabilitaci, rozšíření slovní zásoby, upevňování zdravého sebevědomí, učení se odpovědnosti... Pes je kamarád a v řadě případů je i úžasnou motivací pro další práci s dítětem či kolektivem dětí.

■ **Text a foto: Renata Hasilová,**
canisterapeutka

► Ze života jedné třídy

Když jsem začínala ve stacionáři s canisterapeutickými aktivitami, děti si při kolektivní hře neříkaly jménem, neuměly si navzájem podat aport, předat vodítko – házely předměty na zem. Neuměly čekat, až na ně přijde řada. Postupně došlo k proměně – dnes jsou z nich kamarádi. Říkají si jménem, dávají pozor jeden na druhého. Umí si dát přednost. Dávají pozor, jestli pes nemá žízeň. Střídají se dobrovolně při vedení psa. Není problém s nimi jít do muzea, do obchodu. Povzbuzují se. Samozřejmě to není jen zásluhou canisterapie. Jak jsem zdůrazňovala na počátku seriálu – canisterapie je metoda týmová a podpůrná. Na změně chování pracovali učitelé i pečovatelé v průběhu všech aktivit. Přítomnost psa se tím vším prolínala. A společně jsme děti naučili sociální dovednosti, které jim usnadní nelehký život silně mentálně handicapovaného dospělého.

► Individuální canisterapie

Individuální canisterapie má mnoho podob. U ležících klientů využíváme polohování. Uvolnění u trvale ležících dětí je velmi žádoucí, lépe pak zvládají rehabilitaci, jsou spokojenější, často dojde ke spontánnímu vyprázdnění (moč i stolice), za což jsou rodiče rádi. Prohřátí hrudníku usnadňuje zvládání dalšího častého problému – zhlazení. Osvědčuje se kombinace s bazální stimulací. Celkově dochází ke zklidnění, relaxaci a odpočinku. Speciálním pedagogům se poté s dítětem lépe pracuje, a nebo naopak – polohování následuje po individuální výuce, kdy si dítě snáz a příjemně odpočine.

Polohovat můžeme přímo na lůžku. Pokud ale máme lůžko v prostorách, kde probíhají další aktivity, není relaxace maximální. Máme-li tedy možnost, je lepší polohovat v relaxační místnosti, kde využijeme i další možnosti pro posílení efektu

– přítmí, puštěnou relaxační hudbu nebo třeba poslech pohádky, teplo, klid... Je-li to možné, můžeme polohovat dítě částečně vysvěčené. I tímto způsobem zvýšíme prožitek a smyslové působení. Polohování

**Vázat tkaničku
na botách je nuda,
ale vázat smyčku
z obinadla psovi
na tlapce – to je jiná!**

Je to o hře, kamarádství a radosti.

by mělo trvat 20–30 min. Polohujeme-li pravidelně, je dobré polohy střídát. Dbáme na dodržování všech zásad polohování jako takového – podložení kloubů, vycentrování v poloze na zádech.

Relaxace a odpočinek jsou důležité nejen u ležících klientů. Odpočinek potřebujeme všichni, a handicapované děti, které si často nevědí rady samy se sebou, se svou přílišnou aktivitou, nesoustředěností, zvýšenou unavitelností o to víc. Podle momentální situace necháváme často relaxovat i děti chodící. Užívají si dotek, použijeme si pohádku nebo předčítám a nechávám je užívat si psa. Spokojenější dítě se pak lépe soustředí ve výuce a celkově je s ním lepší domluva.

Využíváme taky zklidnění a uvolnění vsedě u pečovatelky, kdy pes leží pod pokrčenými nohama dítěte. V této poloze je možné si s dítětem číst, povídat, prohlížet knížky, skládat jednoduché puzzle. Pes pod nohama hřeje, jeho dech zklidňuje následně i dech dítěte a daří se nám tak i živějšího klienta udržet třeba 20 minut v klidu a soustředění.

Další velkou skupinou aktivit v rámci individuální canisterapie jsou aktivity zaměřené na rozvoj jemné a hrubé motoriky. Tyto aktivity jsou asi nejsnáze představitelné a nejznámější, takže dále jen výčet možností s praktickými poznámkami:

1. Aportování – snažíme se, aby dítě pracovalo oběma rukama, se psem komunikujeme třeba jen posunky a necháváme dítě dávat povely, chválit, dbáme na výslovnost.

3. díl

2. Česání – jak jsme zmínili v minulém díle, využíváme široké nabídky kartáčů, hřebenů, česacích rukavic, můžeme přidat sponky do vlasů. Dbáme na práci oběma rukama, dotahování pohybu do krajních poloh, procvičujeme zároveň třeba počítání (10× učeš Barynka od hlavy k ocasu), procvičujeme pojmenování těla psiho i lidského, orientaci v prostoru atd.

3. Krmení psa, hra s granulkami – vykládání písmenek, psi logické hry (plníme je granulkami).

4. Zapínání a rozepínání obojků, vodítek, práce s psím řetízkiem, pláštěnkou, postroji.

5. Vodění psa, nácvik chůze po schodech, podlézání, nebo naopak překračování psa, prolézání tunelem, různé překážkové dráhy.

Všechny tyto činnosti je možné kombinovat s edukativními aktivitami. Procvičujeme barvy, názvy předmětů, orientaci v prostoru, počítání, učíme se nové věci, cvičíme výslovnost.

Pes – kamarád – je úžasný motivační prvek. Prolézt tunelem je dřina, ale při pod-

lézání psa dítě donutí svoje záda ohnout, protože nechce ublížit kamarádovi. Vázat tkaničku na botách je nuda, aleázat smyčku z obinadla psího na tlapce – to je jiná! Se psem se lépe trénuje třeba i čůrání do záchodu – vždyť pejsek se podívá, jak se daří...

Řadu těchto aktivit můžeme v případě příznivého počasí využívat i venku. Přidáváme pohyb v terénu, nacvičování přecházení silnice, poznávání semaforu, povídání o všem, co vidíme, komunikaci s lidmi, nácvik nakupování apod. Opět je to jen a jen na naší fantazii a schopnosti využít, co nám okolí nabízí.

» Hromadná canisterapie

Individuální péči máme rádi všichni a i dětem se snažíme ji pravidelně dopřávat. I ten čas, kdy je pes jen a jen jejich. Často ale pracujeme i ve skupinkách, přidávají se tak další možnosti, lépe také využijeme čas, po který je pes schopen soustředěně pracovat, navíc jako jeden ze základních úkolů při práci s dětmi vnímám rozvoj sociálních dovedností.

»»» 20

Setkala jsem se ve své praxi s dívkou, pro kterou možnost pomazlení se psem byla tak silnou motivací, že zvládla hodinovou procházku. V jiných případech přitom měla problém přejít přes zahradu ze třídy do školní jídelny.

◀◀◀ 19

Hromadná canisterapie v prostorách zařízení, v tělocvičně apod. je ideální příležitostí ke hrám a soutěžím. Každá fyzická aktivita, každé rozhýbání dětí je pozitivní. O to víc to platí u handicapovaných, kteří se často hýbat příliš nechťejí, bojují s obezitou, fyzickými problémy atd. a pes je báječná motivace k tomu, aby se hýbali tak nějak „mimoděk“ – bez pocitu, že musí (jak je tomu v hodinách klasické tělesné výchovy). Setkala jsem se ve své praxi s dívkou, pro kterou možnost pomazlení se psem byla tak silnou motivací, že zvládla hodinovou procházku. V jiných případech přitom měla problém přejít přes zahradu ze třídy do školní jídelny.

Při plánování těchto aktivit je dobré dodržovat určité schéma a prostrídávat části programu, ve kterých je pes aktivně zapojený, a části, kdy má prostor na odpočinek – třeba cvičení s apory, štafetu se zapínáním obojku, překážkovou dráhu, kterou pes proběhne jako první a ukáže dětem, jak mají běžet (pak běží děti).

Venkovní aktivity na školním hřišti probíhají podobně, do procházek začleňujeme také návštěvu různých hřišť. Tady se osvědčuje ovladatelnost psa. Pes jde často první do různých domečků a až potom se děti odváží jít tam taky. Při procházkách se nám pak otevírají i další možnosti – pes je naším společníkem při návštěvách výstav, při nákupu... Chodíme na zmrzlinu, na nádraží se dívat na vláčky. Jednu cestu třeba jedeme MHD – to domlouvám předem, když o nás řidiči vědí, je vše příjemnější. Pro děti jsou mnohé situace se psem snáze zvladatelné. Jsou na svého psa pyšné, chlubí se jím, mají radost, že je lidi oslovují, psa chválí, ptají se na jeho jméno. Celkově se pozitivně mění vnímání okolí.

Volná relaxace s jedním psem

Pes – kamarád – je úžasný motivační prvek

U dospívajících mentálně handicapovaných klientů jsem jejich vztah k psovi využila i jako základ při osvětě týkající se těhotenství, porodu atd. Ve chvíli, kdy jsem fenku nakryla, začala jsem mluvit o tom, že plánujeme štěňátka. Na PC jsem ukázala fotku „budoucího otce“. Společně jsme pak absolvovali vyšetření UTZ na veterinárním pracovišti. Založili jsme si „Deník štěněte“, kam každý z klientů dostal do začátku fotku „maminky a tatínka“ i fotku z UTZ. A pak jsem pravidelně informovala, fotila štěňata a každý týden jsme doplnili do deníku nové informace. Byla to příležitost probrat, že štěně se rodí slepé, neslyší... A jak je to u miminka? Jak dlouho čekala Teny štěňátka a jak dlouho nosí maminka miminko? Vše vyvrcholilo návštěvou u ště-

ňat, kdy každý dostal tu svou fotku s psím prckem v náručí.

Prostě možností je nekonečně. V principu jde stále o totéž – využít vztah klienta k psovi ku prospěchu klienta, k jeho rozvoji. Stále nás napadají nové možnosti.

U zdravých dětí na různých táborech, při návštěvách ve škole či školce je princip práce podobný. Navíc zařazuji informace o tom, co obnáší mít psa, o tom, jak psi pomáhají (vodící, asistenční, včetně ukázek například podávání), jak se chovat při útoku psa. Paletu aktivit rozšiřujeme – odlévali jsme psí tlapky ze sádry, tiskli psí tlapky prstovými barvami na obrázky, párty sprejem jsme naše světlé „zlaťáčky“ proměnili na maxipsa Fíka a pak jsme je pro změnu na zahradě ve vaničce okoupali...

Naše povídání zdaleka není vyčerpávající, ale snad vám, čtenářům, alespoň ukazuje, že možnosti využití canisterapie jsou téměř bezendné. Příště si povíme o tom, že pracovat se dá i s dalšími zvířaty.

Polohování se dvěma psy

Procvičování hrubé motoriky

Terénní sekce se představuje

Terénní sekce je zaměřena na problematiku poskytování terénních služeb sociální péče a sdružuje poskytovatele:

osobní asistence | pečovatelské služby | tísňové péče | průvodcovských a předčitatelských služeb podpory samostatného bydlení | terénní formy odlehčovacích služeb.

Sekce se vyčlenila v roce 2009 z podnětu stávajících členů APSS ČR, kteří kromě pobytových služeb poskytovali i služby terénní. Předsedkyní sekce byla Mgr. Marcela Vítová. Na prvním setkání v březnu 2009 se sešla většina z tehdejších 112 členů a v říjnu stejného roku jsme na konferenci „Pečovatelská služba v roce 2010“ mohli oznámit, že se členská základna od vzniku sekce rozrostla o téměř 50 nových členů. V listopadu 2009 byla Valnou hromadou zvolena Ing. Renata Kainráthová viceprezidentkou pro terénní služby. Předsedou sekce se posléze stal Ing. Mgr. Oldřich Haičman, kterého v roce 2016 vystřídala Mgr. Marcela Hauke. Z podnětu terénní sekce vzešla i vůbec první publikace, kterou APSS ČR vydala – kniha Pečovatelská služba v České republice.

Sekce pořádá každoročně konference a v rámci výročních kongresů semináře a workshopy. Členové sekce se mohli v roce 2010 a 2012 zúčastnit odborné exkurze do rakouského města Welsu, kde navštívili několik zařízení sociálních služeb a hlavně veletrh Integra, který je zaměřený na potřeby osob se zdravotním postižením, jejich rodin a lidí ze sociální a zdravotní péče.

Sekce se i zásadním způsobem zasadila za své členy, když v roce 2013 poukázala na nesmyslnost projektu Místní sociální služby v Jihomoravském kraji, který by závažným způsobem ohrozil stávající poskytovatele terénních služeb. Posléze byl tento projekt MPSV zastaven.

Vedení sekce a někteří členové se zapojili i do různých aktivit a pracovních skupin a sekce také iniciovala několik kulatých stolů, na kterých společně s odborníky a zástupci MPSV hledala východiska z problematických oblastí, jako je naplňování standardů kvality, inspekce a výkladu některých pojmů a požadavků legislativy.

Plány činnosti terénní sekce vycházejí z potřeb a požadavků členské základny. Chceme se soustředit na oblast naplňování kritérií standardů kvality v terénních službách. Ve spolupráci s oddělením metodiky

inspekce MPSV a externími inspektory jsme již uspořádali dvě setkání na téma Problematika naplňování standardů kvality v terénních sociálních službách (část výstupů z těchto setkání je součástí této přílohy). Rádi bychom v této činnosti pokračovali i tím, že budeme spolupracovat na tvorbě druhových standardů pro terénní služby.

Další oblastí, na kterou se chceme zaměřit, vychází ze skutečnosti, že 80 % osob s demencí žije v domácím prostředí, a tak jsou tyto osoby velmi častou cílovou skupinou poskytovatelů terénních služeb. Rádi bychom zpracovali kritéria kvalitní péče pro osoby s demencí v domácím prostředí, obdobu systému Vážka v pobytových službách. Prvním krůčkem by mohla být kniha s pracovním názvem Klient s demencí v domácím prostředí, jejíž autorkou je Marcela Hauke společně s několika odborníky a jejíž vydání se plánuje na tento rok. Kniha bude určena nejen odborné, ale také laické veřejnosti.

Členem terénní sekce se člen APSS ČR nestává automaticky, ale na základě vyplněného dotazníku, který lze najít na webu www.apsscr.cz v menu Terénní sekce. Člen sekce má rovněž přístup do intranetu terénní sekce.

Ke dni 15. 2. 2017 APSS ČR registruje 349 členů poskytujících terénní služby sociální péče, z nichž 300 jsou členy terénní sekce.

V případě, že máte zájem o vstup do sekce nebo chcete další informace, neváhejte mě kontaktovat (viceprezident2@apsscr.cz).

Ing. Renata Kainráthová
viceprezidentka pro terénní služby APSS ČR
<http://www.apsscr.cz/sekce-terennich-sluzeb/>

Ze společných diskuzí nad standardy kvality v terénních službách

V rámci VIII. výročního kongresu poskytovatelů sociálních služeb uspořádala terénní sekce ve dnech 6.–7. 10. 2016 setkání svých členů i dalších zájemců nad problematikou naplňování standardů kvality v terénních službách sociální péče za účasti inspektorek poskytování sociálních služeb (dále jen „inspektorek“). Pro velký zájem proběhla 24. ledna 2017 konference terénní sekce v Praze na stejné téma, rovněž za účasti inspektorek. Na konferenci přijelo na 250 osob. Je zřejmé, že standardy kvality, i po 10 letech, vyvolávají emoce, nejasnosti a diskuze. Na následující dvoustraně přinášíme to nejdůležitější ze společných diskuzí.

Text: Mgr. Marcela Hauke,
ředitelka Pečovatelské služby Města Dvůr
Králové nad Labem, předsedkyně sekce
terénních služeb APSS ČR

1

Jak správně stanovit cíle služby v návaznosti na SQ 1 a SQ 15

Cíl služby je stav, kterého chce služba dosáhnout. Cíl směřuje k naplnění poslání služby. Nejsou to aktivity, nejsou to zásady ani činnosti, které vedou k dosažení samotného cíle (poskytovatelé často cíle zaměňují se zásadami služby, ochranou práv a úkony u uživatelů). Cíle by měly odrážet důvody, pro které uživatelé konkrétní službu využívají.

Stanovený cíl by měl být:

- specifický pro konkrétní typ služby;
- reálný, tedy uskutečnitelný, dosažitelný;
- vyhodnotitelný.

Je-li cíl nesprávně nastavený, bude složitý, až nemožný cíl vyhodnocovat. Podmínka vyhodnocování cílů vychází jednak z logiky cílů samotných, jednak z povinnosti poskytovatelů daných ve standardu kvality č. 15.

Kroky:

1. Poskytovatel má stanovený cíl, a to v souladu se stanovenou cílovou skupinou a zásadami, dle kterých by měli všichni pracovníci postupovat a jejichž dodržování by měl poskytovatel rovněž vyhodnocovat. Co dál?
2. Měl by dále stanovit cestu k cíli, tedy co a jak bude dělat, aby cíle dosáhl.

3. Měl by také stanovit, jak pozná, že cíle je, či není dosahováno (či dosaženo) – měl by si tedy určit kritéria, dle kterých bude hodnotit naplňování daného cíle, tak jak vyžaduje standard č. 15, ale i samotný smysl stanovování cílů.

Ukázka cíle služby: Cílem služby je umožnit uživateli zůstat doma co nejdéle.

Cíl není nezbytné vyhodnocovat prostřednictvím procent, u cílů tohoto typu to může být až nereálné. Poskytovatel si stanoví vlastní pravidla, podle kterých bude cíl hodnotit a dle čeho pozná, že cíl je naplněn či naplňován, tedy co pro poskytovatele cíl znamená. V tomto případě je důležité například vyhodnocovat důvody ukončení služby. Z pohledu hodnocení naplňování cílů je také důležité vědět, co rozumíme pod pojmem „co nejdéle“, aby s tím dokázal poskytovatel pracovat. Cíl může být naplněn i v případě, že uživatel už svůj pobyt doma nezvládá ani s pomocí služby a rozhodne se pro odchod do domova pro seniory. Jiné by to bylo například tehdy, kdy by služba měla provozní dobu v pracovních dnech od 6 do 15 hodin, ale uživatel potřebuje službu denně nebo ve větším rozsahu, aby mohl zůstat i nadále doma. Takovýto poskytovatel není schopen naplnit stanovený cíl služby. Zde je důležitá reflexe poskytovatele při vyhodnocování důvodů pro odchody uživatelů do pobytového zařízení a buď změni nastavený cíl, nebo změni své provozní podmínky tak, aby mohl svým uživatelům umožnit zůstat doma co nejdéle.

Při hodnocení může využít poskytovatel slovního zhodnocení naplňování cílů, nicméně vždy by měl umět doložit, na základě čeho říká, že cíl je naplněn – například doloží záznamy z porad, které se hodnocením cílů zabývaly, záznamy rozhovorů s uživateli, záznamy z jednání s rodinou atd.

Přesto lze doporučit písemné vyhodnocování cílů, což se nezdá objevuje ve výročních zprávách a jiných důležitých dokumentech poskytovatele a slouží jako vodítko kvality služby pro veřejnost.

Další příklad cíle: Cílem služby je zajistit, aby uživatel mohl žít životem běžným.

Stanoví-li poskytovatel takovýto cíl, poté je potřeba pro jeho vyhodnocení mapovat každého jednotlivého uživatele a mít popsáno, co pro něho znamená „žít životem běžným“ a poté vyhodnocovat, zda se očekávání uživatele v této oblasti naplnila a zda služba byla každému jednotlivému uživateli schopna umožnit, aby žil „životem běžným“. Bylo by tedy lepší tento cíl přeformulovat, například: ... umožnit uživateli v co největším rozsahu zapojit se do běžného života společnosti... To tedy znamená, že poskytovatel vytvoří takové podmínky, aby uživatel měl možnost zapojit se do běžného života společnosti (stojí-li uživatel o toto zapojení), ale není zodpovědný za to, zda uživatel této možnosti využije, či nikoliv. Někdy se zdá, že to je hra se slovíčky.

Pokud poskytovatel stanoví hodně cílů, bude se potýkat s těžkostmi při stanovování kritérií a vyhodnocování. Stačí 2–3 smysluplné cíle.

Poznámka k zásadám:

V rámci SQ 1 stanoví poskytovatel zásady poskytování sociální služby, jejichž naplňování je závazné pro všechny zaměstnance. Jak pracovat se zásadami:

1. popsat je, vědět, co která zásada znamená;
2. dle čeho se pozná, že jsou zásady uplatňovány;
3. naplňování zásad je nutné kontrolovat a vyhodnocovat (povinnost z SQ 15);
4. u množství zásad platí stejné doporučení jako u množství cílů – stanovit pouze nezbytné množství zásad s ohledem na jejich dokladování a vyhodnocování (stačí cca 3–5).

Naplnění SQ 15 – zvyšování kvality sociální služby

Tento standard má 4 kritéria – zde bude zdůrazněno kritérium první: *Poskytovatel průběžně kontroluje a hodnotí, zda je způsob poskytování sociální služby v souladu s definovaným posláním, cíli a zásadami sociální služby a osobními cíli jednotlivých osob.*

Z tohoto kritéria vyplývá, že poskytovatel musí mít stanovený postup pro:

1. kontrolu a
2. hodnocení, zda to, co a jak dělá, je v souladu s definovaným posláním, cíli a zásadami služby stanovenými v SQ 1, ale také osobními cíli uživatelů (tedy cíli spolupráce), které se nastavují v rámci individuálního plánování a které musí vést k naplnění cílů služby.

Není stanovena forma, jakou by měl poskytovatel při naplnění tohoto standardu dodržet, aby prokázal naplnění tohoto kritéria. Lze jen poskytovateli doporučit, aby v pravidelných a jím stanovených intervalech (například jednou za rok) provedl písemné vyhodnocení výše zmiňovaných bodů. K tomu, aby mohl poskytovatel například jednou ročně provést vyhodnocení, je důležité průběžně sbírat a shromažďovat podklady, například záznamy z vykonávaných kontrol vztahujících se k požadavkům kritéria, vyhodnocování naplnění osobních cílů a tím průběžné hodnocení cílů služby atd. Na tomto místě je nutné upozornit, že pro naplnění tohoto kritéria nestačí dotazníky, které se rozdají jednou za rok uživatelům sociální služby, a ti pak hodnotí, zda jsou, nebo nejsou spokojeni. Důležité jsou rovněž záznamy z porad poskytovatele, jsou-li zaměřené i na vyhodnocování spolupráce s uživateli. Patří sem rovněž pohled veřejnosti, jak ona vidí službu při návštěvách, stážích apod.

Pracovní postupy zaručující řádný průběh sociální služby

Na co všechno je nutné postupy a metodiky zpracovat, doporučená struktura a formální náležitosti...

Jak vyplývá z označení, poskytovatel by měl mít zpracované pracovní postupy na ty činnosti a aktivity, které zaručí řádný průběh sociální služby. Cílem je zaručit, aby všichni pracovníci postupovali jednotně. Pracovní postupy slouží k ochraně poskytovatele, pracovníků, ale též například ke kontrolní činnosti poskytovatele (zda pracovníci postupují dle pravidel, řešení pracovních otázek, odpovědnosti

za škodu způsobenou uživateli nebo poskytovateli atd.).

To znamená, že má poskytovatel zpracována pravidla pro to, jakým způsobem provádějí pracovníci základní činnosti (případně i fakultativní) tak, aby všichni pracovníci postupovali jednotně.

Stanoví hranice poskytovaných činností a úkonů, co vše se pod jednotlivými úkony skrývá, kam pracovník může a nemůže – například stanoví, že:

- bude uklízet pouze ty prostory, které uživatel prokazatelně užívá, nikoliv celý dům;
- o víkendech se vykonávají jenom nezbytné vyjmenované úkony (že se například neuklízí, nenakupuje atd.);
- pro koupel v domácnosti jsou nastavena pravidla (např. přístup k vaně, zvedací zařízení, přítomnost dvou pečovatelek – dle situace);
- v případě péče o uživatele upoutaného na lůžko je potřeba vytvořit pracovníkovi bezpečné podmínky pro výkon jeho povinností (např. polohovací lůžko, zvedací zařízení, nutná spolupráce s rodinou nebo přítomnost dvou pečovatelek atd.);
- při určitých úkonech je nezbytné používat ochranné rukavice či ochranný oděv – zde je potřeba stanovit, kdy, kde, za jakých situací oděv používat, stejně jako rukavice.

Velmi zásadní se v tomto ohledu jeví jednání se zájemcem, v rámci kterého by poskytovatel měl zájemce s těmito hranicemi seznámit (jsou-li relevantní v dané situaci). Předejde tak budoucím nedorozuměním.

Stanovené hranice slouží také jako ochrana před nepřiměřenými nároky uživatelů.

„Řádný průběh sociální služby“ – to nejsou pouze základní činnosti, ale i další činnosti související s průběhem služby, jako způsob jednání se zájemcem (SQ č. 3), způsob uzavírání smlouvy o poskytování sociální služby (SQ č. 4), individuální plánování (SQ č. 5), způsob práce se stížnostmi (SQ č. 7), jak řešit střety zájmů poskytovatele a uživatele (SQ č. 2), jak postupovat při vzniku nouzových a havarijních situací (SQ č. 14), ale také pravidla pro zacházení s klíči od bytů uživatelů, s finanční hotovostí atd. To vše jsou postupy zaručující řádný průběh sociální služby. Pracovní postupy jsou manuálem pro pracovníka, měl by v něm najít odpovědi na otázky týkající se výkonu jeho pracovních povinností.

Oblast práv, střetů zájmů a předsudků

Ochrana proti předsudkům je významným nástrojem ochrany lidských práv. Je rovněž součástí kritéria d) standardu kvality

č. 1: Poskytovatel vytváří a uplatňuje vnitřní pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby.

Pro poskytovatele je důležité si pokládat otázku, čím a jakým způsobem může sociální služba předsudkům a negativním hodnocením předcházet. Toto kritérium nevyžaduje písemný dokument, ale vyžaduje nastavit vnitřní systém pro naplnění tohoto kritéria tak, aby pracovníci věděli, jak mají postupovat, jednat, komunikovat v jednotlivých situacích. Často totiž jedná intuitivně. Pro pracovníky je důležité si uvědomit, že svým jednáním a způsobem komunikace přispívají k vytváření veřejného mínění o službě, uživateli atd. Je důležité, aby sociální služba cíleně vytvářela pozitivní pohled veřejnosti na sociální službu, uživatele a problematiku s poskytováním sociální služby spojenou.

Inspektorky v souvislosti s předsudky zmínily problém používání zdrobnělin u dospělých osob, používání slov jako „krmení“ (v sociálních službách se uživatel nekrmí, nýbrž se podává strava), „přebalování“ (u uživatelů není vhodné používat toto slovo, ale v rámci uplatňování důstojnosti je lepší použít „výměnu inkontinenčních pomůcek“). Dále zmínily příklad, kdy pečovatelské služby v domě s pečovatelskou službou roznášejí jídlo do bytů uživatelů v ochranných rukavicích. Rovněž firemní oblečení může být vnímáno jako zdroj předsudků a negativního hodnocení vůči uživatelům.

Dalším bodem bylo oprávnění opatrovníka zasahovat do běžného života uživatele: opatrovník jedná v zájmu uživatele, ale pouze v takovém rozsahu, který určil soud.

Svobodná vůle uživatele vs. možnost ohrožení zdraví: téma velmi široké, nicméně vždy bude záležet na vyhodnocení dané situace poskytovatelem. Ten může vstoupit do svobodné vůle uživatele pouze v případě ohrožení zdraví a života nebo v případě ohrožení práv jiných osob či poskytovatele samotného. Jestliže poskytovatel vyhodnotí zdravotní stav uživatele jako velmi vážný, zavolá záchrannou lékařskou službu i proti přání uživatele, který může poté odmítnout lékařské ošetření na místě.

Tématu ochrany práv uživatele v terénních službách sociální péče se věnovala podrobně předchozí dvě čísla tohoto časopisu pod názvem „Kam pracovník může a nemůže“.

Na zmiňované konferenci byla probírána další témata, zejména problematika individuálního plánování (SQ č. 3–5) a s ní související oblast zjišťování nepříznivé sociální situace. Těmto tématům se bude věnovat podrobněji a ve větším rozsahu některé z nejbližších čísel časopisu Sociální služby.

Individuální plánování v terénních službách

Text: Ing. Renata Kainráthová,
viceprezidentka pro terénní služby APSS ČR

I po deseti letech, kdy začal platit zákon o sociálních službách, je mnoho oblastí, které dělají poskytovatelům nebo jejich zaměstnancům problémy. Při rozhovorech s pracovníky v sociálních službách se velmi často dozvídáme, že jejich největší „noční můrou“ je individuální plánování. Přestože prošli mnohými školeními a chápou smysl a význam individuálního plánování, je pro ně samotné písemné zpracování individuálního plánu velmi problematické. Je otázkou, zda je nutné a vhodné, aby s individuálním plánem pracovali právě pracovníci v sociálních službách. Zejména v terénních službách je vhodnější, aby to byla záležitost sociálního pracovníka, neboť on má (nebo by měl mít) příslušné znalosti a kompetence. Klíčový pracovník by měl být nositelem informací, osobou, která s klientem komunikuje a svoje poznatky předává sociálnímu pracovníkovi. Ten, pokud bude vykonávat hlavně sociální práci a nebude mít na starost činnosti, které s výkonem sociální práce přímo nesouvisí, bude mít dostatek času, aby minimálně jedenkrát za rok osobně klienta kontaktoval. Pro ta-

kové nastavení hovoří několik skutečností. Pomineme-li skutečnost, že *sociální pracovník by měl mít odborné znalosti vedení rozhovoru*, je největším přínosem, že *přináší klientovi odborné sociální poradenství*. Pracovník v sociálních službách, i když bude mít dobré znalosti, může sdělit pouze informace základní a zpravidla pokud řeší s klientem nějaký problém (například potřebu kompenzační pomůcky), posléze stejně odkáže na sociálního pracovníka. Navíc, budme upřímní, je pracovník v sociálních službách pro klienta většinou spíše „tou paní, co mu chodí pomáhat“, a často jej ani nenapadne, aby s ním řešil nějaký konkrétní problém z jiné oblasti, než v jaké je s ním zvyklý komunikovat. Dalším důvodem, proč by přehodnocování individuálních plánů mělo být záležitostí sociálního pracovníka, je fakt, že hodnocení průběhu služby logicky přináší i hodnocení kvality a spokojenosti klienta. Pokud tento rozhovor povede pracovník, který je zpravidla v nejužším a nejčastějším kontaktu s klientem (zejména v terénních službách), těžko se od klienta dozví, že je s ním nějak nespokojen nebo že má vůči němu určité výhrady. Každý poskytovatel by měl mít nastavené mechanismy kontroly kvality

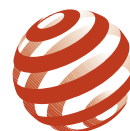
služby (SQ 15) a také by měl pravidelně vyhodnocovat, zda je způsob poskytování sociální služby v souladu s definovaným posláním, cíli a zásadami sociální služby. A tyto informace lze nejlépe získat právě z rozhovoru s klientem, případně za účasti dalších pečujících osob.

Naposledním důvodem, proč proces individuálního plánování převést na sociální pracovníky, je důvod finanční. Zařazení pracovníků v sociálních službách, kteří jsou klíčovými pracovníky podle Katalogu prací, odpovídá 5. třídě, bod 3., kdy je jejich činnost definována: Sledování potřeb klienta a vedení individuálních záznamů o průběhu sociální služby (tzv. klíčový pracovník v sociálních službách). Řešení záležitostí spojených s poskytovanou službou, případně zprostředkování kontaktu klienta s kompetentním pracovníkem. Avšak teprve u 8. třídy v bodě 4. lze nalézt příslušnou kompetenci spojenou s individuálním plánováním: Plánování průběhu poskytování sociální služby včetně jejího hodnocení podle osobních cílů, potřeb a schopností klienta. Obávám se, že přeřazení PSS o tři platové třídy výš je pro většinu poskytovatelů nerealizovatelné.

Sentida

Nízké pečovatelské lůžko

reddot award
product design

Řada pečovatelských lůžek Sentida je určena pro moderní péči především v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem. Vysokou funkčnost a bezpečnostní parametry přirozeně kombinuje s decentním designem, takže lůžka skvěle zapadnou do interiérů pečovatelských zařízení.

NÍZKÉ LŮŽKO

Nízká poloha 25 cm nad podlahou je vhodná zejména v době spánku jako prevence pádu.

DĚLENÉ POSTRANICE

Postranice poskytnou ochranu, ale neomezují. Výšku postranic lze nastavit podle individuálních potřeb.

BEZPEČNÉ VSTÁVÁNÍ Z LŮŽKA

Výška se při mobilizaci přizpůsobí postavě klienta a lůžko samo vyveze klienta do výchozí polohy pro chůzi.

Zřízení evakuačního výtahu

v objektech poskytovatelů sociálních služeb – výběr zařízení

2. díl

■ **Text: Ing. Michal Típek,**
obchodní ředitel ASTIP Brno, s. r. o.
Redakční úprava: Ing. Kateřina Endrštová

➤ Úvod

V první části jsme vysvětlili, jaké předpisy nařizují zřídit evakuační výtah v objektu poskytovatele sociálních služeb. Ukázali jsme, že normy požární bezpečnosti staveb určují základní parametry výtahu, případně počet evakuačních výtahů.

V druhé části vám poradíme s výběrem výtahu a dalších zařízení nutných při zřízení evakuačního výtahu. Pro začátek je třeba říci, že pro zřízení výtahu je nutné nakoupit i záložní zdroj a v některých případech vzduchotechniku a elektrický požární systém (EPS).

Při výběru všech zařízení je nutné vzít v úvahu 6 kritérií:

- prvotní pořizovací náklady zařízení
- přidružené náklady související s instalací zařízení
- náklady na provoz
- náklady na servis a zákonné funkční zkoušky
- životnost zařízení – náklady na výměnu modulů či celého zařízení
- poskytnuté záruky na zařízení.

➤ Výběr výtahu

Na trhu jsou nabízeny *výtahy lanové* poháněné asynchronním nebo synchronním motorem a *výtahy hydraulické*. Z hlediska rychlosti, provozních nákladů a údržby dnes vyhrávají výtahy lanové.

Výtahy lanové se dále dělí na výtahy *s protizávažím* a výtahy *bez protizávaží*. Výtahy bez protizávaží nabízejí zvětšení kabiny v původní šachtě, pokud měl původní výtah protizávaží. Zvětšení kabiny na úkor protizávaží může být jediná levná varian-

ta, jak zvětšit rozměry kabiny na rozměry požadované normou a zvýšit tak požadovanou kapacitu výtahu. Je však nutné připomenout, že tento typ výtahu má větší energetické nároky než výtah s protizávažím. Nejvýhodnější je výtah s protizávažím, dále proto uvádíme všechna fakta k výtahům s protizávažím.

Zajímavým a důležitým faktem je, že většina dodavatelů nabízí výtahy bezpřevodové s rozvaděčem ve sloupku šachty v nejvyšší nástupní stanici výtahu. Znamená to, že výtahy nepotřebují místnost – strojovnu.

➤ Náklady na pořízení a provoz výtahu

Na začátku je nutno uvést, že evakuační výtah lze normálně používat v běžném provozu, při vhodném dimenzování záložního zdroje i při běžném výpadku elektrické sítě.

Výběr zařízení a prvotní pořizovací náklady na výtah a šachtu výtahu jsou otázkou rozvahy dle výše uvedených šesti kritérií.

Přidružené náklady

na pořízení výtahu souvisí se stavebními úpravami, statikou budovy a prakticky se všemi změnami, které konkrétní typ výtahu vyžaduje. Jsou to náklady, které nejsou přímo uvedené v nabídce dodavatele, ale bez nich není možné výtah realizovat. Tyto související náklady je nutné k cenové nabídce přičíst. Příkladem přidružených nákladů je např. nutnost zřízení strojovny, vyšší příkon výtahu aj. U výtahu s vyšším příkonem musí být dodán jistič pro vyšší proudové zatížení, vodič s větším průřezem pro napájení výtahu a větší záložní zdroj.

Rozhodnými náklady na provoz jsou

- spotřeba elektrické energie výtahu
- náklady na pravidelný servis a pravidelné funkční zkoušky.

Každý dodavatel výtahu uvádí příkon a účinnost motoru výtahu. Rozdíly v příkonech mohou být i 50 % při stejné rychlosti a nosnosti výtahu. Pro frekventovanější výtahy je výhodné nakoupit výtahy s rekuperační. Tyto výtahy v generátorovém režimu (tedy ve chvíli, kdy jedou prázdné nahoru nebo plné dolů) vrací elektrickou energii do elektrického rozvodu objektu. Tato vlastnost přináší finanční úspory u výtahů středně frekventovaných. Nutno zmínit, že dodavatelé těchto výtahů jsou špičkami v oboru a jejich zařízení lze úspěšně použít i při menší frekvenci provozu.

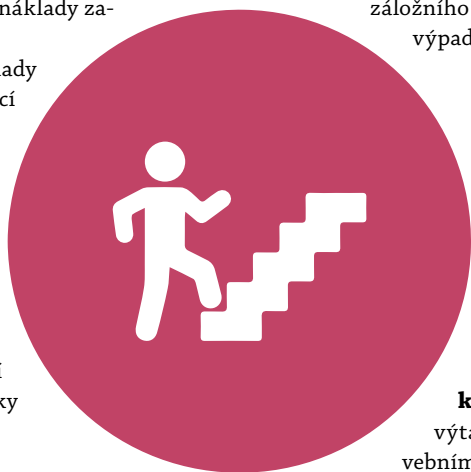
Do nákladů na provoz patří také náklady na pravidelný servis a náklady na pravidelné zákonné funkční zkoušky. Do servisu je nutné zahrnout i harmonogram výměn jednotlivých modulů výtahu. Jsou to investice do budoucna.

➤ Výběr druhého zdroje napájení evakuačního výtahu

Dle požadavků norem ČSN 73 0802, 73 0835 a 73 0848 je nutné evakuační výtah napájet alespoň ze dvou na sobě nezávislých zdrojů. Prvním zdrojem je elektrická rozvodná síť.

Druhým zdrojem musí být bateriový záložní zdroj nebo motorová centrála. (Další možností je např. rotační UPS¹.) Motorová centrála (diesलगрегát) je vhodná pro velké výkony a pro dlouhou dobu zálohování. Vyžaduje prostor, olejovou vanu, přívod pro vzduch, odvod pro spaliny atd. Nákladná je montáž i pravidelný servis. Pro napájení výtahu je centrála vhodná jen v případě po-

¹ UPS – z angl. uninterruptible power supply = nepřerušitelný zdroj energie. Označuje zdroj nepřerušovaného napájení chránící zařízení, která nemohou být neočekávaně vypnuta. Systém UPS je nejčastěji umístěn mezi zdrojem elektřiny a napájením zařízení, které má být chráněno.

Dle požadavků norem ČSN 73 0802, 73 0835 a 73 0848 je nutné evakuační výtah napájet alespoň ze dvou na sobě nezávislých zdrojů

žadavku napájet celý objekt při dlouhodobých výpadcích elektrické sítě.

Optimálním druhým zdrojem pro napájení evakuačního výtahu je bateriový zdroj. Na trhu je velký výběr. Než začneme hodnotit zdroje podle 6 kritérií, uvedu dvě důležité okolnosti, které mají zásadní vliv na cenu nebo životnost záložního zdroje.

Setkáváme se v praxi s případy, kdy je v rámci úspor provedena jen úprava šachty, klece atd., ale elektrická výzbroj výtahu zůstane původní. Protože motor výtahu není řízen frekvenčním měničem, jsou důsledkem vyšší rozběhové proudy a především vysoké hodnoty rekuperované energie v generátorovém režimu. Maximalizuje se požadavek na brždění výtahu tak, aby výtah nepřejížděl stanici. Cena za zálohování výtahu se tak může zdvojnásobit, záložní zdroj nebo motorová centrála pak může stát i několik set tisíc korun, zvýší se náklady na servis výtahu (seřizování dojezdu). Proto u evakuačních výtahů doporučujeme vyměnit vždy i elektrickou výzbroj výtahu za novou.

Důležitým faktorem je umístění záložního zdroje. Ten musí být umístěn v samostatném požárním úseku. Samostatný požární úsek může být místnost k tomu uzpůsobená (musí mít požární dveře, nesmí tam být žádné další technologie, vodiče musí procházet přes požární prostupy,...). K tomuto účelu se dá použít bývalá strojovna výtahu. Strojovny však bývají zpravidla na střeše či pod střechou budovy, kde po část roku panují vysoké teploty. Životnost akumulátorů pak klesá i na jeden rok a vznikají tak náklady na jejich výměnu nebo náklady na pořízení a provoz klimatizace. Na trhu lze pořídit zdroje, které jsou v krytu s požárním provedením EI45. Takový kryt tvoří samostatný požární úsek a lze ho umístit např. do chráněné únikové cesty. Kryt stojí více než sériově vyráběný, ale odpadají náklady na úpravu místnosti a záložní zdroj lze umístit do prostor, kde jsou teploty do cca 25 °C.

» Kritéria pro výběr záložního zdroje

Hlavním kritériem je pořizovací cena. Dalším, přidruženým nákladem je spotřeba zdroje při běhu naprázdno a pod zatížením.

Záložní zdroj typu UPS (zdroj nepřetržitého napájení) stále odebírá elektrickou energii ze sítě, a to jak při jízdě výtahu (účinnost zdroje), tak při běhu naprázdno, kdy výtah stojí.

Ztrátový výkon je u špičkových zdrojů typu UPS v průměru 1–2 % z avizovaného výkonu UPS, podle četnosti provozu výtahu to představuje cca 16 000 Kč za rok.

Pokud je zdroj umístěn v malé místnosti, je nutné započítat do přidružených nákladů rovněž náklady na odvětrání místnosti, které mohou dosáhnout dalších cca 8 000 Kč. Optimální zdroj pro napájení evakuačního výtahu je zdroj typu „off-line“. Při použití tohoto typu je výtah v běžném provozu napájen z elektrické sítě; teprve při poplachu nebo při výpadku sítě je výtah napájen ze zdroje. Odběr zdroje činí několik málo wattů a celkové náklady činí cca 1500 Kč za rok.

Krytí zdroje: pokud nemá budova vhodnou místnost pro zřízení samostatného požárního úseku, doporučujeme požadovat záložní zdroj v požárním provedení EI45.

Náklady na servis a funkční zkoušky

V objektech s účelem poskytování sociálních služeb jsou nařízené funkční zkoušky 2x do roka. Dodavatel zdroje by měl v takovém případě nabídnout záruku alespoň 5 let na zdroj i akumulátory (rozhodně takovou záruku požadujte). I u záložního zdroje je podstatné, kolik budou do budoucna stát jednotlivé moduly, zejména bateriový modul zdroje, a jaká je jejich životnost.

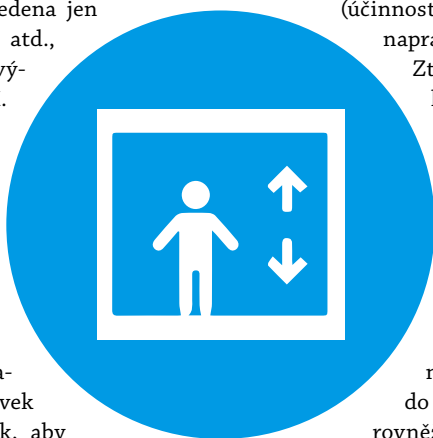
Do nákladů na provoz patří také náklady na pravidelný servis a náklady na pravidelné zákonné funkční zkoušky. Do servisu je nutné zahrnout i harmonogram výměn jednotlivých modulů výtahu. Jsou to investice do budoucna.

» Realizace projektu

Do realizace kromě dodávky technologie, montáže či jednání s HZS dále vstupují profese vzduchotechniky, měření a regulace a v některých případech se provádějí stavební práce většího rozsahu. Proto je nutné vše pečlivě naplánovat a koordinovat s ohledem na harmonogram prací a případné nejasnosti konzultovat s odborníky.

Zdroje:

- vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb
- normy ČSN 73 0848 Požární bezpečnost staveb – Kabelové trasy, ČSN 73 0834 Požární bezpečnost staveb – změny staveb, ČSN 73 0835. Požární bezpečnost staveb – budovy zdravotnických zařízení

Tvorba verejných zdrojov na financovanie sociálnych služieb

Predsedníčka Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb SR Ing. Milada Dobrotková, MPH, predniesla na decembrovej konferencii APSS SR v Bratislave zameranej na financovanie sociálnych služieb príspevkov, v ktorom veľmi presne a jasne predstavila a definovala princíp tvorby verejných zdrojov, ktorými sú financované sociálne služby na Slovensku.

■ **Text: Mgr. Juliana Hanzová,**
koordinátor za Nitriansky kraj APSS SR

V prvom rade predstavila organizáciu verejnej správy na Slovensku:

Verejná správa:

1. Štátna správa – obsadzuje sa po voľbách do Národnej rady SR – a tie sa potom odzrkadlia v ústrednej štátnej správe (vytvára sa vládou, obsadzujú sa ministerstvá) a miestnej štátnej správe (ide o výkon miestnej štátnej správy na rôznych úrovních).

2. Samospráva – tú si volí občan priamo, volí poslancov obce a VÚC, konkrétne ide o územnú samosprávu – miestnu – obce a mestá (od r. 1990 369/1990 z. o obecnom zriadení) a regionálnu (vyššie územné celky (od r. 2001 prijatím zákona č. 302/2001, o samospráve Vyšších územných celkov). Samospráva tiež zahŕňa záujmovú samosprávu (zastrešuje inštitúcie, ktoré svoju existenciu odvodzujú od združovacieho práva a tie, ktoré spája konkrétny spoločenský záujem (profesijné združenia, komory apod.).

Podstata je tá, že štát posunul kompetencie v oblasti sociálnych služieb na samosprávu obcí a vyšších územných celkov (VÚC), nedokončil však fiškálnu decentralizáciu = nedal teda samospráve dosť peňazí na vykonávanie týchto kompetencií.

Treba objasniť, že hlavným zdrojom príjmov samospráv sú tzv. podielové dane, teda dane, ktoré plynú z výberu daní z príjmov fyzických osôb. Výpočtovým vzorcom sa vypočíta presná suma pre danú obec alebo VÚC. Tieto financie, teda podielové dane

a k nim ešte iné (marginálne) príjmy, slúžia na financovanie všetkých kompetencií obcí či vyšších územných celkov a nestačia, skutočne nestačia na ich pokrytie.

- **Originálne kompetencie** sú súčasťou vzniku a opodstatnenia existencie samosprávy. Ich financovanie je spravidla zabezpečené z podielových daní.
- **Prenesené kompetencie** sú kompetencie, ktoré štát vykonával a ktoré prenáša v procese decentralizácie z orgánov štátnej správy na samosprávu, ide teda o prenesený výkon štátnej správy.

Ako autorka príspevku uvádza, platí tu však „interpretáčnej pravidlo: Ak je v zákone doslovne uvedené, že daná kompetencia je nad rámec originálnych kompetencií, je štát povinný túto kompetenciu, činnosť

„Obce a vyššie územné celky majú povinnosť poskytovať presne určené druhy sociálnych služieb. Častokrát sa však v bežnej, každodennej praxi stretávame s tým, že sa občania nedokážu orientovať v tom, ktoré druhy sociálnych služieb sú v kompetencii obcí a ktoré sú v kompetencii vyšších územných celkov.“

financovať navyše nad príjmy z podielových daní.“

Prejdime teraz bližšie do oblasti sociálnych služieb. Kompetencie v oblasti sociálnych služieb svojim občanom štát buď preniesol na samosprávu obcí alebo vyšších územných celkov alebo boli tzv. originálnymi kompetenciami.

Sociálne služby je povinná poskytovať samospráva obcí alebo samospráva vyšších územných celkov a to buď vlastnými prostriedkami, teda vlastnými zariadeniami (a v nich zamestnancami), alebo je povinná tieto služby zabezpečovať, teda si sociálnu službu pre občana objedná.

Občan sa stáva tzv. prijímateľom sociálnych služieb, ak samospráva vydá Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, teda rozhodnutie o tom, či je občan odkázaný na požadovaný druh sociálnej služby. Následne poskytovateľ sociálnej služby dostane, alebo nedostane finančný príspevok.

Obce a vyššie územné celky majú povinnosť poskytovať presne určené druhy sociálnych služieb. Častokrát sa však v bežnej, každodennej praxi stretávame s tým, že sa občania nedokážu orientovať v tom, ktoré druhy sociálnych služieb sú v kompetencii obcí a ktoré sú v kompetencii vyšších územných celkov.

Na tomto mieste autorka príspevku definovala **druhy poskytovateľov sociálnych služieb:**

1. Verejní poskytovatelia sociálnych služieb:

- ich zriaďovateľom je samospráva obcí alebo VÚC a sú spravidla rozpočtovými organizáciami danej samosprávy;
- ich zriaďovateľom je samospráva obcí alebo VÚC a vznikli ako neziskové organizácie (podľa zákona o neziskových organizáciách).

2. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb:

- ide o neziskové organizácie a občianske združenia založené fyzickými osobami alebo právnickými organizáciami;

- alebo ide o účelové zariadenia cirkví, konkrétne
 - Slovenskej katolíckej charity
 - Evanjelickej diakónie
 - Grécko-katolíckej cirkvi
 - iných cirkví

» **Financovanie poskytovateľov sociálnych služieb**

Verejní poskytovatelia sú financovaní z rozpočtu danej samosprávy, príjmy z vlastnej činnosti sú marginálne zdroje a sú príjmom obce alebo VÚC.

Verejní poskytovatelia, ktorí sú neziskovými organizáciami – ich hlavným zdrojom príjmu sú dotácie a príspevky samosprávy, a ďalej sú ich príjmami platby za sociálne služby.

Neverejní poskytovatelia sú financovaní najmä z príjmov z vlastnej činnosti, z platieb prijímateľov sociálnych služieb a z finančných príspevkov alebo dotácií Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

» **Ako sa stanovuje cena za sociálne služby podľa poskytovateľov sociálnych služieb**

Pokiaľ ide o verejných poskytovateľov, cenu za sociálnu službu určujú a schvaľujú poslanci obcí alebo vyšších územných celkov a táto cena je definovaná vo všeobecne záväzných nariadeniach (VZN). Na tomto mieste však treba podotknúť, že sa spravidla ani nepribližuje skutočným nákladom.

Neverejným poskytovateľom cenu za sociálnu službu určujú náklady. Na kontrolu týchto nákladov zaviedol štát tzv. „ekonomicky oprávnené náklady“. Sú to náklady za predošlý rozpočtový rok, avšak ekonomicky oprávnenými nákladmi sú iba tie náklady, ktoré za ne umožňuje považovať zákon o sociálnych službách 448/2008.

» **Ako teda na Slovensku vyzerá financovanie poskytovateľov sociálnych služieb konkrétne?**

Tu autorka podotýka, že „ak sú sociálne služby financované z podielových daní, teda z verejných zdrojov, potom by z verejných zdrojov mal každý občan (posúdený) dostať rovnaký podiel“. Teda rovnaký príspevok na sociálnu službu. Ak toto financovanie sociálnych služieb nie je rovnaké, spôsobuje diskrimináciu občanov, nerovnaký prístup k sociálnym službám, nerovnaký prístup k verejným zdrojom a teda diskrimináciu.

Zabezpečovanie sociálnych služieb sa stáva veľmi dôležitým problémom. Starnutie populácie a zvyšovanie počtu odkázaných občanov si vyžaduje od štátu prípravu podmienok najmä v zdravotnej starostlivosti

Zabezpečovanie sociálnych služieb sa stáva veľmi dôležitým problémom.

Starnutie populácie a zvyšovanie počtu odkázaných občanov si vyžaduje od štátu prípravu podmienok najmä v zdravotnej starostlivosti, v sociálnej starostlivosti a v systéme financovania oboch oblastí.

ti, v sociálnej starostlivosti a v systéme financovania oboch oblastí.

„Slovenská republika sa ako člen Európskej únie zaviazala, že bude poskytovať občanom niektoré verejno-prospešné služby (školsťvo, súdnictvo, zdravotníctvo a sociálne služby). Pod pojmom poskytovať sa rozumie vytvorenie systému a úplná alebo čiastočná bezplatnosť. Rozsah a obsah podpory je určený v zákonoch týkajúcich sa jednotlivých rezortov.“

Zákon o sociálnych službách ukladá samospráve povinnosť prispievať občanovi na poskytovanie sociálnych služieb, aj ak si vybral neverejného poskytovateľa. Problémom však je, že nedefinuje termín, a tiež to, že samospráva si túto sociálnu službu pre občana musí objednať. Pokiaľ (alebo ak) si ju neobjedná, nefinancuje ju. Samospráva však nemá dostatok zdrojov. Preto častokrát občanovi u neverejného poskytovateľa neprispieva a občan musí platiť celé náklady sám.

Autorka ďalej vo svojom príspevku konštatuje, že „situácia vo financovaní sociálnych služieb sa zhoršuje a tým trvalo ovplyvňuje dostupnosť, úroveň a kvalitu sociálnych služieb na Slovensku“.

» **Aké sú dôvody takéhoto konštatovania?**

V prvom rade je to zle nastavený systém financovania sociálnych služieb. Je to existencia verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a ich nerovnaká finančná podpora. Z tej následne vyplývajú rozdielne (nerovnaké) úhrady klientov za sociálne služby. Samosprávy síce zvyšujú objem finančných prostriedkov vyčlenených na sociálne služby, ale i toto zvýšenie stále nepokrýva potrebu.

Ďalším z dôvodov konštatovania, že situácia vo financovaní na Slovensku nie je ideálna, je nepriechodnosť potrebných zmien v legislatíve a tiež preplácanie ošetrovateľských výkonov v zariadeniach sociálnych služieb.

» **Čo teda navrhujeme?**

V prvom rade je to potreba legislatívnych zmien.

1. Potreba novely alebo nového zákona o sociálnych službách, kde by sa definovali štandardy, príspevky, ktoré dostane občan ako službu „zadarmo“ a kde by bolo zadefinované, čo všetko musí občan za tieto peniaze dostať.

2. Potreba novely zákona o kompenzáciách, pričom príspevok v odkázanosti viazať na kompenzácie ako štátnu dávku.

3. Nastavenie systému tak, aby bolo možné preplácať výkony sestier zo zdravotného poistenia prijímateľov sociálnych služieb, alebo vytvoriť podmienky na to, aby bola časť kapacity zariadenia Domom ošetrovateľskej starostlivosti. Tu treba konštatovať, že prijaté novely zdravotníckych zákonov nič neriešia.

4. Podstatnou legislatívnou zmenou je príprava a schválenie zákona o dlhodobej starostlivosti.

5. Dôležité je tiež uplatňovať povinnosť detí podieľať sa na nákladoch za sociálne služby svojich rodičov.

» **APSS SR podporuje zavedenie 4zložkového financovania sociálnych služieb:**

Prvá zložka – príspevok v odkázanosti – ako štátnu dávku, klient ju dostane v nadväznosti na zdravotný stav a posúdenie mimo samosprávy (zákon o kompenzáciách) a ak si službu objedná.

Druhá zložka – príspevok na prevádzku – ako obligatórna povinnosť objednávateľa (samosprávy) služby podľa druhu služby.

Tretia zložka – platba klienta stanovená ako náklady mínus predchádzajúce dva príspevky.

Štvrtá zložka – zavedenie povinných platieb zdravotných poisťovní za zdravotné výkony poskytované v zariadeniach sociálnych služieb.

Použitý materiál:

Ing. Milada Dobrotková, MPH: *Tvorba verejných zdrojov na financovanie sociálnych služieb. Príspevok odznel na Konferencii APSS SR: Financovanie sociálnych služieb a ekonomicky oprávnené náklady*, Bratislava, 7. december 2016.

Rozhovor s Magdalenou Stejskalovou:

Manipulace je jedno z nejdůležitějších témat. Zkušenosti bohužel chybí

Špatnou manipulací můžeme klientovi uškodit

Proč jste se rozhodla pro školení manipulace? Z jaké potřeby to vzniklo?

K rozhodnutí, že je potřeba proškolen personál v oblasti manipulace s klientem, jsem dospěla na základě několika faktorů. Oblast manipulace s klientem prostupuje v podstatě veškerými činnostmi, které s klientem provádíme. Ať už má klient jakýkoliv stupeň závislosti na pomoci druhé osoby, vždy s ním pracovníci nějakým způsobem a v nějaké míře potřebují manipulovat – při pomoci v základních úkonech denní péče, při polohování, při přesunech, prakticky neustále. Navíc naši pracovníci v rámci hodnocení pohovorů sami několikrát uvedli, že se v této oblasti chtějí proškolen.

Přijde vám školení manipulace jako důležité téma, které je potřeba řešit?

Určitě ano, vnímám tuto oblast jako jednu z nejdůležitějších. Pokud se manipulace neprovádí dobře, můžeme klientovi špatnými zásahy i poměrně dost uškodit. Vzhledem k tomu, že je manipulace na denním pořádku, je to opravdu nezbytné. Dalším faktorem, který dělá tuto oblast hodně důležitou, je fakt, že při manipulaci si navíc může ublížit i personál. Všichni víme, kolik pracovníků v sociálních službách dnes trpí potížemi s páteří a pohybovým aparátem.

Co se týče nových pracovníků, jsou podle vašeho názoru v této oblasti dobře proškolení?

Myslím, že ne. Noví pracovníci mají v této oblasti určité nedostatky. I když mají například kvalifikační kurz, jeho náplň rozhodně nestačí pokrýt veškeré znalosti a dovednosti, které pracovník potřebuje v praxi. Nejedná se ale pouze o nové pracovníky. I ti zkušení podobná školení vítají. Protože každý klient je jiný, má jiné nároky a potřeby a každou situaci je třeba řešit individuálně.

Jak probíhal výběr školení?

Nejprve jsme v oblasti začínali vlastními silami. Naše fyzioterapeutka připravila asi

dvouhodinové interní školení o základech polohování klienta v lůžku. Zároveň naši pracovníci absolvovali kurz Základy kinezetiky v praxi. Následně jsme začali hledat další dostupné kurzy nebo školení. Dozvěděla jsem se o kurzu Školení manipulace, které provádí firma DelpSys. Na kurz jsme měli pozitivní ohlasy z ostatních zařízení a podporu paní ředitelky, proto jsme se rozhodli jít dál touto cestou.

Kromě zlepšení manipulace jde i o změnu myšlení

Můžete blíže popsat, jak probíhalo sjednání školení?

Nejprve bylo nutné se sjednotit termínově. Protože jsme velká organizace, paní lektorka nám postupně dávala k dispozici termíny, na které se naši zaměstnanci přihlašovali až do obsazení termínů a proškolení všech zaměstnanců, které jsme měli záměr proškolen. K danému termínu jsme vždy jen po domluvě vybrali zařízení, kde jsme zajistili prostory pro školení a potřebné pomůcky či vybavení. Bylo třeba nachystat vždy flipchart s papíry a fixy, polohovací lůžko a invalidní vozík, aby v rámci školení mohly probíhat praktické návuky a ukázky.

A jak následně vypadal průběh školení?

Školení manipulace je rozděleno do čtyř bloků. Kurz začal obecně. Paní lektorka aktivně zapojila všechny účastníky, diskutovali jsme o různých tématech, která souvisejí s konceptem poskytování péče v zařízeních sociálních služeb a s manipulací s klientem. V rámci diskuze byly otvírány i různé citlivé otázky týkající se poskytování péče, včetně příkladů z praxe. Kurz byl obecně velmi praktický. Po diskuzi si všichni účastníci kurzu mohli na vlastní kůži vyzkoušet, jak se cítí naši klienti v různých

Magdalena Stejskalová je vedoucí Domova pro seniory v Rožnově pod Radhoštěm. V rozhovoru popisuje své zkušenosti se školením manipulace, kterého se sama zúčastnila. V rozhovoru mj. prozradí, jak školení probíhá, co nového přináší do denní praxe kromě zlepšení manipulace s klienty nebo jestli by takové školení doporučila ostatním.

situacích – při ranní úpravě v lůžku, při přesunu k sanitce apod. V další části jsme se již učili různé způsoby manipulace a také si je všichni mohli vyzkoušet. Lektorka kladla důraz na individuální přístup a potřeby jednotlivých klientů.

Jste vedoucí domova pro seniory v Rožnově pod Radhoštěm. Co školení přineslo vám?

Pro mě samotnou toto školení nebylo „jen“ o manipulaci, ale o celkovém konceptu péče v zařízeních sociálních služeb. O celkovém přístupu ke klientovi, o vnímavosti k jeho individualitě, jeho dosavadním zvyklostem a způsobu života. O tom, jak do péče o klienta dostat i v tom denním náročném provozu velkých domovů co nejvíce prvků individuality a jakési „normálnosti“. Ale to je obecně běh na dlouhou trať.

Kolik pracovníků se do školení celkem zapojilo?

Tímto kurzem u nás prošlo cca 75 % pracovníků v sociálních službách. Kurzu se zúčastnily všechny vedoucí oddělení přímé péče, vedoucí přímé péče, fyzioterapeutka,

a nakonec i já. Školení jsem se rozhodla absolvovat na základě ohlasů od pracovníků, které jej již měly za sebou, a musím říci, že mě velice oslovilo. Pokud to bude možné, budu usilovat o to, aby školením mohly projít i všeobecné sestry a zbytek týmu přímé péče.

Jaké byly odezvy od vašich pracovníků, kteří prošli školením? Jaké změny následně pozorujete na jejich práci?

Ohlasy na školení byly vesměs pozitivní. Pokud byly negativní, tak v tom kontextu, že „to je sice pěkné, ale nelze to v běžné denní praxi zavést, protože na to není čas“. Což docela chápu, protože toto školení nebylo jen o jednotlivých úkonech manipulace, ale o změně způsobu uvažování a o změně provádění péče na zařízení. Zaměstnanci si ze školení do denní praxe přinesli zejména některé jednoduché manipulační techniky a prvky, které jim usnadní denní práci. Což je dobře. Ale mě jako vedoucí zaujal zejména ten celkově odlišný přístup k péči jako takové, a to už zaměstnanci sami zavést nemohou. Změna je obecně vždy bolestivá,

vá, zejména tam, kde se stereotypy a pracovní návyky vytvářejí léta, jsou zaběhnuté a v praxi se to tak „vždy dělalo“. Bude těžké je hned další den změnit v denním koloběhu a časovém tlaku. To už je práce managementu zařízení, obecně jsme teprve na začátku. Zatím jsme si určili první malé změny, které chceme do praxe zavést a postupně budeme po malých krůčcích přidávat další. Obecně si myslím, že poskytujeme v dnešní době obvyklou a standardní péči, ale určitě je co zlepšovat, zejména v otázkách individuálního přístupu a také v otázce šetření si vlastního zdraví u pracovníků.

Pozorujete odezvy i od samotných klientů?

Tak na to je opravdu ještě brzy. Školení jsme dokončili v listopadu loňského roku, s koncem roku a začátkem nového bylo mnoho dalších povinností, takže až nyní jsme dali dohromady, čím začneme a právě nyní to zavádíme do praxe.

Co vám na školení chybělo? Napadá vás, co byste na školení vylepšila nebo změnila?

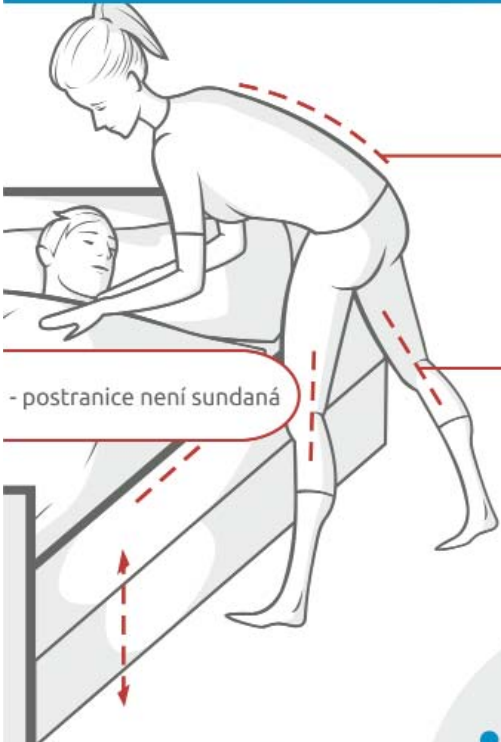
Školení bylo podnětné jako celek, neměnila bych nic. Ale co bych přivítala, je navazující školení nebo např. přítomnost lektora v praxi u nás na zařízení po nějakou přesně definovanou dobu. To by nám, myslím, pomohlo nastartovat u personálu potřebu změny.

Doporučila byste školení manipulace i do jiných míst sociálních služeb?

Školení bych doporučila do všech pobytových služeb a také do domácí péče. Všude tam, kde je manipulace s klientem základem denní práce.

WWW.SKOLENIMANIPULACE.CZ

VÝŠKA LŮŽKA A POSTRANICE

1

- osoba má rotovanou páteř
- hluboký předklon nad klienta

- postranice není sundaná
- nohy bez pokrčení v kolenou
- ošetřující nemá dynamický postoj

NEX

DelpSys®

Systém, který dává smysl ...

- postel je nastavena nízko

Předmětem inspekce poskytování sociálních služeb je kontrola dodržování povinností poskytovatele a následně kritérií standardů kvality sociálních služeb. Zákonné pojetí kvality sociálních služeb je podle samotného MPSV opakovaně kritizováno za možnost subjektivního výkladu, a to především ze strany inspekce poskytování sociálních služeb. Současně je rovněž opakovaně a dlouhodobě konstatováno, že inspekce poskytování sociálních služeb musí disponovat takovými zjištěními, která by následně byla využitelná ve fázi vyřizování námitek, ale i v navazujících správních řízeních.

■ **Text: JUDr. Vladimír Hort,**
právník, lektor Institutu
vzdělávání APSS ČR

Činěny jsou závěry, že cílem je nastavení takového systému, který by eliminoval subjektivní výklady a postupy hodnotitelů, stanovil transparentní a srozumitelná pravidla pro poskytovatele, která by korespondovala s praxí. Tolik z Individuálního projektu MPSV „Inovace systému kvality sociálních služeb“, který byl ukončen k 31. 12. 2015 a mj. zahrnoval jistý návrh změny „obsahu a kritérií standardů kvality sociálních služeb“.

Domnívám se, že by nebylo od věci si alespoň v počátku objasnit obsah pojmů standard a kritérium.

➤ Standard

Slovo standard označuje obvyklou, běžnou úroveň něčeho, ustálenou míru či podobu něčeho. Například spojení životní standard označuje určitou životní úroveň, na kterou je člověk zvyklý. Standardizovat znamená uvést na běžný stav, uvádět na běžný standard, normalizovat. Standardizací se nazývá proces uvádění na běžný stav (standard).

Např. účetní standardy jsou pravidla, jimiž se společnosti řídí při vedení účetnictví společnosti a sestavování účetní závěrky. Účetní standardy umožňují porovnávat finanční výkazy sestavené podle stejného účetního standardu za různá období nebo různých společností.

➤ Kritérium

Slovo kritérium mívá vícero významů, obvykle ve dvou typech použití:

- hledisko, podle něž lze něco hodnotit či rozhodovat, často subjektivně, dle názoru jedince či skupiny (jiné kritérium pro hodnocení určitého fenoménu mají lidé mladí oproti starším, lidé s vyšší životní úrovní oproti těm s nižší životní úrovní, zdraví oproti nemocným, svobodní bezdětní oproti ženatým s dětmi atd.)
- objektivní měřítko, hodnota, podle níž pak posuzujeme nějaký objekt. Jeho kategorizace se pak dosáhne autoritativním rozhodnutím, posouzením či porovnáním, zda aktuální hodnota sledované veličiny u daného objektu dosáhla, či nedosáhla nastavenou posuzovací (kritériální) hodnotu. Jde pak o prosté a tedy jednoznačné porovnání dvou hodnot.

Kritérium pro vynášení obecně uznávaných, autoritativních soudů či závěrů musí být objektivní, postaveno nad měřitelnou veličinou, aby bylo rozhodnutelné: Bez měřitelnosti zůstává kritérium jen subjektivní, podléhá dojmům. Konečný závěr z vyhodnocení kritéria musí být binární logická hodnota: ano, či ne.

➤ Objektivita závěrů inspekčních týmů?

Na první pohled je zřejmé, že shora uvedené závěry MPSV směřující k budoucímu žádoucímu stavu zcela odpovídají obecnému pojetí výrazů standard a kritérium tak, jak to uvádí Wikipedie, kterou jsem v obou případech z větší části citoval. Současně však z různých materiálů pořízených převážně z iniciativy MPSV jako výstup z činnosti odborných ad hoc komisí, ze závěrů konferencí, z odborných článků na téma kvality poskytování sociálních služeb apod. vždy vyplývá jednotný, dlouhodobě konstatovaný závěr: chybí objektivita závěrů inspekčních týmů.

Přes řadu pokusů o dílčí úpravu v podobě novelizace zákona o sociálních službách je zřejmé, že směrem k cíli, který je ze strany MPSV deklarován v úvodu tohoto článku, nebylo pokročeno nijak významně a již vůbec ne „měřitelně“, což vyplývá především z mnohokrát deklarované nespokojenosti aktérů v oblasti sociálních služeb. Přitom MPSV vyvíjí nezanedbatelnou aktivitu k nápravě tohoto stavu, což vyplývá mj. z pořádání expertních kulatých stolů,

seminářů, konferencí, konzultací, sestavování expertních pracovních skupin, pilotáže u poskytovatelů jednotlivých druhů sociálních služeb, pilotáže inspektorů aj. Přes všechnu tuto snahu však k očekávané změně nedochází.

Inspektované subjekty se často v důsledku subjektivity inspekčního orgánu cítí nespravedlivě „obviňovány“ z porušování „čehosi“ a dokonce jim dle § 107 odst. 2 písm. m) zákona o sociálních službách hrozí stíhání za správní delikt za to, že nesplní ve stanovené lhůtě opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci nebo nepodá písemnou zprávu o jejich plnění, tedy nedostatků, o jejichž existenci nejsou přesvědčeny.

Smyslem kontroly obecně je zkoumání, zda stav kontrolním orgánem objektivně zjištěný je v souladu se stavem právním. V § 2 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, je stanoveno: „Kontrolní orgán při kontrole zjišťuje, jak kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z jiných právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů.“ Stručně řečeno – kontrolovanému subjektu tedy nemůže být vytýkáno nedodržení něčeho, co právo neukládá.

V § 9 téhož zákona je dále zakotveno: „Kontrolující je v souvislosti s výkonem kontroly povinen zjistit stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a v závislosti na povaze kontroly doložit kontrolní zjištění potřebnými podklady.“ Stručně řečeno – bez důkazů nutno mlčet! Kontrolní orgán není nadán oprávněním extenzivně (ovšem ani restriktivně) vykládat právní normu!

Podle mého názoru mohlo být dosavadní rozsáhlé expertní činnosti mnohem efektivněji využito k tomu, aby bylo zcela jasně formou obecně závazné normy konkrétně definováno, co je vlastně považováno za kvalitní. Tzn., aby byl konečně definován srovnatelný vzor, který představuje ono požadované kritérium, aby mohl být naplněn pojem kontrolního orgánu jako subjektu, jehož předmětem činnosti je ověřování správnosti administrativních a právních postupů stanovených právními normami. Jsem přesvědčen, že toto je v zájmu nejen poskytovatelů sociálních služeb, ale také touhou samotných inspektorů, kteří by takto mnohem přesvědčivěji mohli vyslovovat své závěry směrem k porušování toho či onoho standardu. Pokusím se vyjádřit srozumitelněji:

Inspekce!

Je-li jako kritérium stanoveno např.:

„Poskytovatel má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle a zásady poskytované sociální služby a okruh osob, kterým je určena, a to v souladu se zákonem stanovenými základními zásadami poskytování sociálních služeb, druhem sociální služby a individuálně určenými potřebami osob, kterým je sociální služba poskytována; podle tohoto poslání, cílů a zásad poskytovatel postupuje“, pak inspekce kontroluje:

1. má, či nemá poskytovatel v písemné podobě zpracován takový dokument;
2. zveřejnil, či nezveřejnil poskytovatel tento dokument;
3. definoval, či nedefinoval poskytovatel okruh osob, kterým je sociální služba určena;
4. je definice okruhu osob v souladu se zákonem stanovenými základními zásadami poskytování sociálních služeb, druhem sociální služby a individuálně určenými potřebami osob, kterým je sociální služba poskytována, či není;
5. postupuje, či nepostupuje poskytovatel podle tohoto dokumentu?

Ve zcela konkrétním případě (kopii inspekčního protokolu a kopii námitek poskytovatele má redakce k dispozici) však inspekční tým v protokolu hodnotí plnění tohoto kritéria jako nedostatečné a argumentuje nepředložením písemně definovaných cílů služby, nesouladem mezi definicemi zásad služby a způsobu jejich zveřejnění, a dále takto: „Poskytovatel ve „Směrnici 1/3 Veřejný závazek, poslání, cíle služby, cílové skupiny, negativní vymezení cílové skupiny, principy, náplň služby“ **nedefinuje** v okruhu osob **ohrožení sociálním vyloučením**, pro které je možno zájemci začít poskytovat sociální službu...

Je patrné, že poskytovatel požadovaný dokument nejen že má, ale že jej inspekci předložil, a ta jej ve zprávě citovala. Podstatné však je, že žádný právní předpis neukládá, aby v definici okruhu osob bylo definováno i „ohrožení sociálním vyloučením“.

Další příklad hodnocení plnění kritéria: „Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla, podle kterých informuje zájemce o sociální službu srozumitelným způsobem o možnostech a podmínkách poskytování so-

ciální služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje.“

Inspekční tým v protokolu hodnotí plnění tohoto kritéria takto: „Poskytovatel má vnitřní pravidla, podle kterých informuje zájemce o sociální službu o možnostech a podmínkách poskytování sociální služby, nejsou v nich ale uvedena pravidla pro informování zájemců o službu, kteří mají omezenou svéprávnost, přestože ... takového klienta má.“

Poskytovatel k výše citovanému hodnocení mj. namítá:

Citované tvrzení inspekčního týmu je značně nepřesné. Vnitřní pravidla – resp. „Směrnice: jednání se zájemcem o službu, odmítnutí zájemce o službu, uzavírání smlouvy, vyjednávání obsahu smlouvy, základní sociální poradenství, ukončení využívání služby“ obsahuje obecné pravidlo, které se týká všech zájemců o službu, tedy i lidí s omezenou svéprávností: „V průběhu schůzky koordinátorka odpovídá i na dotazy zájemce a vybízí ho k tomu, aby se zeptal na to, co ho zajímá. Rovněž se ujistí, zda zájemce informacím rozumí a v případě potřeby informace zopakuje.“ Táž směrnice obsahuje i specifické pravidlo: „V případě, že je zájemce omezen či zbaven způsobilosti k právním úkonům, jednání se účastní i jeho zástupce – opatrovník. Primárně jedná koordinátorka se zájemcem, chrání především jeho práva.“ Existenci tohoto pravidla pro jednání s osobami s omezenou svéprávností ostatně potvrzuje v protokolu i inspekční tým.

Inspekční tým se paradoxně v popisu zjištěného stavu věcí k požadavku tohoto kritéria nezabýval praxí poskytovatele, ačkoli kritérium požaduje, aby poskytovatel postupoval podle svých pravidel. Nejistil tedy komplexně úroveň plnění povinnosti uložené v kritériu 3a) ani skutečný stav kontrolované věci.

Opět je zřejmé, že inspekční tým subjektivně provedl extenzivní výklad právní normy.

➤ Další konkrétní příklad hodnocení kritéria

„Poskytovatel vytváří a uplatňuje vnitřní pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby.“

Inspekční tým v protokolu hodnotí plnění kritéria takto: „Poskytovatel vytváří pod-

mínky pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením. Tyto podmínky však nejsou definovány tak, aby je bylo možno považovat za vnitřní pravidla služby a zaměstnanci na nich mohli jednotně pracovat.“

Poskytovatel k výše citovanému hodnocení mj. namítá: Z textu hodnocení ani z popisu zjištěného stavu věcí není zřejmé, za co inspekční tým snižuje hodnocení kritéria o 1 bod. V popisu zjištěného stavu věcí inspekční tým popisuje ve všech kontrolovaných aspektech (při rozhovorech se zaměstnanci č. 1, 5 až 8 i vlastním pozorováním) dobrou praxi poskytovatele při naplňování požadavku kritéria 1 d). Závěrem popisu dokonce uvádí: „Z výše popsání stavu věcí je patrné, že poskytovatel vytváří, byť nepsanou formou, pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, které v praxi uplatňuje.“ Na základě kontrolních zjištění se jeví následné hodnocení inspekčního týmu zcela absurdní. Kontrolované kritérium nepožaduje předložení pravidel, ale jejich vytváření a uplatňování v praxi.

Požadavek inspekčního týmu na předložení takovýchto pravidel je požadavkem nad rámec právního předpisu.

Bylo by možné uvádět řadu dalších příkladů, kdy je inspekci negativně hodnoceno nedostatečné, neúplné, nekvalitní písemné zpracování určitých pravidel, aniž by byl k dispozici vzor dostatečného, úplného a kvalitního vzoru. Pokud by takový vzor v právně závazné formě existoval, pak by:

1. poskytovatel věděl, co a jak má dělat, a v případě, že tak nečiní, byl si vědom možného následku v podobě zásahu inspekce;
2. inspekční tým měl k dispozici jasné kritérium, k němuž by vztahoval svá zjištění a dokládal je zjištěným fakty, tj. důkazy tak, jak to požaduje již citovaný kontrolní řád;
3. nemohlo by dojít k situaci, že tentýž kontrolovaný subjekt je rozdílnými inspekčními týmy v relativně krátkém období hodnocen jednou jako dobrý a podruhé jako špatný, ačkoliv k žádné významné změně v poskytování sociální služby nedošlo.

➤ Závěr

Kosmetické úpravy v zákoně či v prováděcím předpisu ve smyslu více či méně standardů, více či méně kritérií, úprava metodik postupu inspekci neřeší podstatu setrvalého subjektivismu a nemohou současný stav nijak významně ovlivnit. V tomto směru ani stále dokonalejší metodiky postupu inspekci nepřinášejí potřebnou změnu, jsou totiž pozhánáním pro inspektory, ale nejsou zhola ničím pro poskytovatele! ■

Už jste se přihlásili do V. ročníku Dobré duše?

Projekt Dobrá duše, jehož cílem je odměnit dobrovolníky i zařízení sociálních služeb za obětavou péči o seniory, má brány stále otevřené pro zájemce, kteří by se rádi zúčastnili jeho jubilejního pátého ročníku. Až do konce dubna probíhá příjem přihlášek, ze kterých budou následně vybrány nejvíce inspirující příběhy obětavé dobrovolnické pomoci. I vy nyní máte možnost se do Dobré duše přihlásit, a dát tak vědět o aktivitách, kterým se věnujete.

PROČ DOBRÁ DUŠE VZNIKLA?

S nápadem na založení projektu, který by se věnoval podpoře dobrovolníků a dobrovolnických institucí, přišla společnost HARTMANN-RICO, a.s. Brzy se jí podařilo získat pro tuto zásluhou aktivitu i další partnery, jako například Gerontologické centrum, Asociaci poskytovatelů sociálních služeb nebo dokonce Ministerstvo práce a sociálních věcí. Patronát nad Dobrou duší převzali dva populární herci a moderátoři, Aleš Cibulka, společně s Vladimírem Hronem a v loňském roce k nim přibyla další posila v podobě ambasadorů značky HARTMANN, Taťána Gregor Kuchařová. Od roku 2015 je mediálním partnerem projektu rádio Proglas.

KDO SE MŮŽE PŘIHLÁSIT

Dobrá duše je rozdělena do dvou soutěžních kategorií. První je otevřena pro individuální dobrovolníky, druhá potom pro instituce, které se věnují péči o seniory a především práci s dobrovolníky. Do kategorie jednotlivců se může přihlásit každý dobrovolník, který už dosáhl věku 60 let a dlouhodobě, nejméně po dobu tří měsíců, dochází do zařízení sociálních služeb, kde se věnuje práci s klienty tohoto zařízení. Nesmí se však jednat o osoby, které jsou vůči dobrovolníkovi v příbuzenském vztahu, a dobrovolník za svou práci zároveň nemůže pobírat finanční odměnu.

Do kategorie institucí se pak mohou hlásit následující zařízení: Domov pro seniory,

Domov se zvláštním režimem, Domov pro osoby se zdravotním postižením a Denní stacionáře. Podmínkou účasti je samozřejmě dlouhodobá práce s dobrovolníky a podpora jejich činnosti.

JAK SE DO PROJEKTU PŘIHLÁSIT

Přihlášení do Dobré duše je jednoduché. Stačí jen vyplnit přihlášku, kterou zájemci naleznou na internetových stránkách www.dobra-duse.cz. Vyplněnou přihlášku je následně třeba odeslat na adresu uvedenou na stránkách a obálku označit heslem „Dobrá duše“. V obou kategoriích, tedy jak u jednotlivců, tak i v případě institucí, je velmi vhodné, pokud je přihláška doplněna rovněž zajímavými fotkami z dobrovolnické práce a osobními příběhy lidí, kteří pomoc poskytují, i těch, kterým je pomoc poskytována. Je také třeba mít na paměti, že čím lépe budou v přihlášce dobrovolnické aktivity popsány, tím větší je šance, že daná přihláška hodnotitele zaujme. Proto není na škodu vyplnit přihlášku velmi podobně a trochu se v ní rozepsat. Uzávěrka přihlášek pro obě kategorie je 30. dubna 2017, po tomto datu vybere odborná porota tři vítěze v kategorii jednotlivců i institucí. Ti se pak mohou těšit na peněžitou odměnu a na další krásné ceny, které do soutěže věnoval partner projektu Dobrá duše, společnost HARTMANN-RICO, a.s.

O krok dál
pro zdraví

ZAPOJTE SE TAKÉ

Možná, že i vy máte kolem sebe dobré duše, dobrovolníky, kteří nezištně a s láskou věnují svůj volný čas klientům domovů sociálních služeb. Jistě i oni by si zasloužili být za svou ochotu a péči odměněni účastí v projektu Dobrá duše. Poradte jim, proto, aby se přihlásili, případně jim s přihlášením můžete sami pomoci. Dobrovolníci ve vašem okolí tak dostanou jedinečnou možnost stát se dobrou duší s velkým „D“. Jistě už samotná nominace na toto ocenění danou osobu velmi potěší a bude představovat milý způsob, jak těmto lidem za jejich práci poděkovat.

Přihlásit se však může i vaše instituce, pokud se soustavně a dlouhodobě věnuje rozvoji a podpoře dobrovolnické činnosti. I instituce, ve které působíte, se může v pátém ročníku projektu umístit, podobně, jako se v minulosti umístila například Židovská obec v Praze nebo Centrum sociálních služeb Český Těšín.

Přihlášky můžete poslat i do obou kategorií současně s tím, že počet přihlášených dobrovolníků do kategorie jednotlivců není nijak omezen.

Dejte veřejnosti vědět o práci, kterou odvádíte vy a vaši dobrovolníci a pojdte s námi navázat předešlé čtyři úspěšné ročníky Dobré duše.

Více informací se dozvíte na stránkách www.dobra-duse.cz.

DOBRÁ DUŠE – ZPŮSOB JAK DOBROVOLNÍKŮM PODĚKOVAT

Většina aktivně působících dobrovolníků se této činnosti jistě nevěnuje pro nějaké ocenění, ale proto, že chtějí být prospěšní svému okolí, rozdávat radost a mít z této „práce“ dobrý pocit u srdce.

Na druhou stranu, ocenění není v dnešní době nikdy dost a lidé, kteří se rozhodli věnovat svůj volný čas péči o seniory, si jistě naše díky plně zaslouží. Tím spíše, že může motivovat i ostatní k tomu, aby se do dobrovolnických aktivit také zapojili.

Najít člověka, který se stane další Dobrou duší, přitom není vůbec tak složité! Stačí, když se budete dívat kolem sebe, na dobrovolníky, se kterými přicházíte denně do kontaktu. Poradte jim, aby se do projektu přihlásili, případně je sami, s jejich svolením, přihlaste. Dobrých duší není nikdy dost a my právě hledáme další!

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace

Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou je příspěvkovou organizací zřizovanou Krajem Vysočina. Budova se nachází v klidné části Náměšti nad Oslavou a byla dostavěna v roce 2000. Kapacita zařízení je 92 lůžek. Domov má 84 pokojů, z toho je 76 jednolůžkových a 8 dvoulůžkových s vlastním sociálním zařízením. Prostorné pokoje jsou moderně vybaveny. Součástí budovy je velká terasa s parkovou úpravou, která nabízí možnosti k posezení.

Přímo v budově mohou klienti využívat služby kadeřnictví, pedikúry, kavárnu a středisko rehabilitační péče. Dále jsou v zařízení prostory pro terapie a zájmové činnosti, duchovní místnost a společenská místnost s internetem.

Domov nabízí množství volnočasových a aktivizačních programů, jejichž cílem je zachování fyzické a psychické kondice klientů. Klienti jsou motivováni k zapojení se do společenského života a udržování sociálních kontaktů.

Služba je pro klienty, kteří potřebují zvýšenou nebo celodenní péči, je přizpůsobena jejich individuálním potřebám, s důrazem na důstojný život a zachování dobré životní úrovně.

Příklad dobré praxe:

Knihovna dostupná všem – po celé budově jsou rozmístěny skříňky s knihami, kde si klienti či jejich příbuzní mohou knihy půjčovat bez omezení. Půjčování knih neevdujeme, knihy se neztrácejí, naopak jich přibývá.

Zároveň máme velmi dobrou spolupráci s okresní knihovnou, kde pro klienty se zbytky zraku zajišťujeme půjčování audioknih.

Tabletový systém šitý na míru – na jednotlivá patra je strava rozvážena formou tabletového systému. Každý klient má stravovací kolečko, na kterém jsou uvedeny jeho specifické požadavky na stravu a podle potřeby se údaje na kolečku mění.

Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace

Husova 971
675 71 Náměšť nad Oslavou

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	927,75 bodu
Celkové hodnocení	★★★★★

DS MORAVA, a. s., Domov pro seniory a domov se zvláštním režimem Šanov

Domov pro seniory a domov se zvláštním režimem Šanov je registrovaným soukromým pobytovým zařízením sociálních služeb. Domov má k dispozici celkem 84 lůžek pro službu domov se zvláštním režimem a 36 lůžek pro domov pro seniory, je vybaven vlastní kuchyní, ordinací a místnostmi pro volnočasové využití a relaxaci. Služby jsou poskytovány ve třech jednopatrových budovách vybavených výtahy, bezbariérovými přístupy a terasami. Zařízení má k dispozici upravené zahrady s jezírkem, altánem a nachází se v klidném prostředí v obci Šanov, v dosahu autobusové, vlakové dopravy a nově vysázeného lesoparku. Klientům nabízíme kvalifikovaný ošetrovatelský tým, aktivizační pracovníky, fyzioterapeuta a lektora cvičení. Dále pro klienty zajišťujeme různé terapie (muzikoterapie, ergoterapie, canisterapie), duchovní aktivity, kulturní a společenské akce, křeslo pro hosty, ochutnávky, výlety a pravidelně za nimi dochází kadeřnice, masérka a pedikérka.

Příklad dobré praxe:

Muzikoterapie – je poskytována ve formě skupinové i individuální. Externí terapeut navštěvuje i ty klienty, kteří jsou převážně na lůžku a je jim poskytována paliativní péče. Skupinové terapie jsou prováděny jak českými, tak i světovými muzikoterapeuty, čehož si vážíme a jsme za tuto spolupráci rádi.

Klienti velmi pěkně reagují na alikvotní tóny hudebního nástroje didgeridoo, dešťové hole či gongy.

Ochutnávky – jsou pravidelnou aktivitou v domově. Ochutnáváme různé pokrmy, tropické ovoce i nápoje z různých krajů světa.

Velmi oblíbenou akcí je **křeslo pro hosta**, kam zveme zajímavé osobnosti ze světa kultury, zábavy, umění, sportu i politiky.

DS MORAVA, a. s., Domov pro seniory a domov se zvláštním režimem Šanov

Viniční 445, 671 68 Šanov

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	841 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

*Podpořeno z programu švýcarsko-české spolupráce
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union*

NOVÉ PROSTŘEDÍ, NOVÉ PODMÍNKY, NOVÉ MOŽNOSTI

Nové prostředí, nové podmínky, nové možnosti a spousta očekávání klientů, zaměstnanců i veřejnosti – to vše je spojené s realizací projektu Modernizace a přístavba Domova pro seniory v Bílovci, který je financován z Programu švýcarsko-české spolupráce.

Nové, větší pokoje pro klienty, více soukromí, společenská místnost, ale také místnost pro aktivizaci klientů, rehabilitaci, masáže i vzpomínkový koutek (reminiscenční), snoezelen – místnost pro relaxaci či místnost pro důstojné rozloučení s klientem. Novou podobu bude mít i zahrada domova, kde bude zřízen relaxační koutek s pergolou a jezírkem a pro návštěvníky klientů i větší parkoviště. Dokončení projektu je plánováno na druhé čtvrtletí roku 2017.

Hlavním cílem projektu je zlepšení kvality života klientů domova pro seniory nejen rekonstrukcí a modernizací budovy a okolního prostředí, ale také zavedením nových metod sociální práce se seniory - alternativní komunikace, bazální stimulace, arteterapie, muzikoterapie a terapeutický tanec.

Jednou z úspěšně zaváděných a u klientů oblíbených nových metod práce je **muzikoterapie a terapeutický tanec**. Klienti využívají nejen oblíbené písničky, zpracované dle jejich vlastního návrhu do zpěvníku, ale i zvuky, rytmy a tóny ze široké nabídky hudebních nástrojů a pomůcek. Zpěv, hudba a práce s dechem vede k uvolnění, relaxaci a vzájemné komunikaci mezi klienty. Podporuje pozitivní myšlení, aktivuje vzpomínky a emoce. Ve spojení s pohybem je hudba využívána jako komplexní prostředek k uvolnění zábran a pohybového potenciálu klientů. Oblíbeným se stal tanec v sedu se stuhami nebo tanec na mechanickém vozíku.

Kruhové tance tančíme s našimi klienty pro radost z pohybu a hudby. Do této

nové pohybové aktivity jsme zařadili dvanáct tanců, které si mohou užít i lidé se zdravotním omezením. V přátelské atmosféře tanečního kruhu zapomenou klienti na předsudek, že tanec je pouze pro mladé a zdravé osoby. Překonají pocit, že aby mohli tančit, potřebují zvláštní pohybové nadání, hudební sluch, odborné vzdělání či výbornou fyzickou kondici. Brzy zjistí, že nic z toho není pravda. Jediné co potřebu-

dílnou součástí našich společných setkávání je humor. Kruhové tance znamenají možnost být „tady a teď“, dělat něco čistě pro radost, netrápit se tím, jestli dělám chyby. Tančit v kruhu dodává energii, čistí hlavu, přináší radost našemu vnitřnímu dítěti i té části naší osobnosti, která touží zklidnit se v meditaci. Je to takové nenápadné antidepresivum bez vedlejších účinků.

Kruhové tance

ji, jsou pohodlné boty a oděv, ve kterém se cítí dobře. V tanečním kruhu jsou v blízkém kontaktu s druhými, ale zároveň se dostávají ke svým pocitům a emocím. Tančíme tance, které nabíjejí energií, nebo naopak takové, které díky své struktuře umožňují mysli našich klientů oprostít se od vnějších tlaků a ponořit se do meditace.

A co to vlastně tančíme? Tradiční tance z různých koutů světa - řecké, bulharské, rumunské, arménské, lotyšské, židovské a jiné, ale také tance s choreografií na klasickou i současnou hudbu. Spíše než dokonalá vnější forma nás zajímá vnitřní smysl tance, to, co v nás vyvolávají taneční prvky, gesta a samozřejmě hudba. Ne-

Od března 2016 jsme držitelé certifikátu „**Pracoviště bazální stimulace**“, který deklaruje vysokou míru kvality poskytované péče. Doufáme, že nově zrekonstruované prostory i nově zaváděné metody práce se seniory nám pomohou nastavenou kvalitu péče udržet či ještě zvýšit.

Nově budeme nabízet rodinám, které pečují o svého blízkého a chtěli by například odjet na dovolenou nebo si budou chtít odpočinout od náročné péče odlehčovací sociální službu. Klientům této služby nabízíme péči v nových prostorech budovy domova pro seniory.

*Bc. Vlasta Szotkowská,
vedoucí Sociálního zařízení města Bílovec*

Aplikace Záchranka

Snad každý ví, jak reagovat při nehodě či úrazu, co dělat, když někdo upadne do bezvědomí, začne se dusit, krvácet, dostane epileptický záchvat či infarkt, nebo se mu jakkoliv akutně zhorší zdravotní stav. Ne všichni jsou schopni správně poskytnout první pomoc, ale telefonní čísla na nouzové linky jsou naštěstí dobře známy všem již od základní školy. V situacích ohrožení života lidé sahají po telefonu a vytáčí číslo 155. V poslední době se však nabízí i nová, spolehlivá a rychlá varianta s celou řadou výhod. Jde o aplikaci Záchranka, kterou má ve svých chytrých telefonech staženo již přes 300 000 uživatelů.

■ **Text: Markéta Zvolská**

Foto: Archiv Aplikace Záchranka, z. ú.

➕ Proč si stahovat aplikaci, když stačí vytočit číslo?

Říkáte si, v čem je dobrá aplikace, která slouží k přivolání rychlé pomoci, když totéž můžete snadno udělat jednoduchým vytukáním tří číslic? Aplikace Záchranka má oproti běžnému volání spoustu výhod. Okamžitě vás spojí se Zdravotnickou záchrannou službou s tím, že operátorce dispečinku ve stejný okamžik odešle souřadnice s vaší přesnou polohou spolu s dalšími (předem vyplněnými) informacemi o zdravotním stavu nebo případném handicapu, takže není třeba ztrácet cenné vteřiny popisováním místa, což je mnohdy v přírodě téměř nemožné.

To potvrzuje například i příběh, který se stal nedávno kousek od Ještědu. Starší paní si na vycházce v lese vyvrtla kotník a nebyla schopna pokračovat v cestě. Marně se pokoušela na tísňové lince vysvětlit, kde se nachází. Naštěstí šel kolem jeden zaměstnanec záchranné služby Libereckého kraje a ihned aplikaci použil. Horská služba byla pak na místě v řádu jednotek minut a pod kopcem už na paní čekala sanitka.

➕ Jak celý nápad vznikl?

Myšlenka na aplikaci sloužící k „chytrému volání“ na nouzovou linku vznikla původně jako bakalářská práce nynějšího vývojáře Záchranky Filipa Maleňáka na VUT v Brně. Práce byla poté představena na konferenci záchranářů a setkala se s velkým ohlasem – zaujala mimo jiné doktora Müllera ze spo-

Aplikace v případě nouze jednoduchým stisknutím tlačítka kontaktuje Zdravotnickou záchrannou službu a zároveň záchranářům odešle přesnou polohu spolu s dalšími informacemi, které slouží pro rychlou záchranu. A to přijde v situacích, kdy jde doslova o vteřiny, obzvláště vhod.

lečnosti Alfa-Helicopter, který nabídl pomoc s financováním projektu. Krátce nato se zapojili další partneři – Nadace Vodafone ČR, Česká pojišťovna a ZZS Jihomoravského kraje, díky kterým aplikace funguje jako neziskový projekt.

➕ Další užitečné funkce

Kde je nejbližší pohotovost, jak poskytnout první pomoc nebo kam s bolavým zubem? I s tím aplikace poradí. Odeslání přesné polohy a odeslání informací o zdravotním stavu (pokud jsou předem vyplněny – např. jaké léky berete, jakými onemocněními trpíte apod.) však zdaleka není jedinou výhodou aplikace. Kromě toho má Záchranka i další užitečné funkce. Lokátor vám poradí, kde najdete nejbližší pohotovost, lékárnu či automatizovaný externí defibrilátor, a funkce První pomoc vám v interaktivním ná-

vodu pomůže s tím, co dělat, než přijede sanitka. Na jaro je v plánu spuštění verze pro Rakousko. Tým Záchranky se snaží aplikaci neustále zdokonalovat a přicházet s něčím novým, a tak je v plánu i spousta dalších novinek.

➕ Záchranka pro handicapované

Obzvláště užitečným pomocníkem je Aplikace Záchranka pro handicapované – existuje dokonce ve verzi pro nevidomé a v samotném nastavení jde snadno zvolit modifikace pro neslyšící. To se osvědčilo například na konci minulého roku v Královéhradeckém kraji, kdy se díky aplikaci podařilo hluchoněmému mladíkovi přivolat si pomoc. Mladý muž s poruchou řeči i sluchu, kterého zastihla náhlá silná bolest břicha, by si jinak přivolel pomoc jen stěží, ale díky lokalizaci a osobním údajům získaným z aplikace mohla operátorka tísňové linky ihned vyslat rychlou pomoc.

➕ Aplikace vhodná i pro seniory

Ovládání aplikace je maximálně jednoduché tak, aby s jejím používáním neměli problém ani senioři. Ne každý však vlastní chytrý telefon, a proto vývojáři plánují praktickou novinku – nouzový náramek, který bude sloužit k rychlé aktivaci linky 155 se současným odesláním polohy a dalších informací, a to bez nutnosti mít u sebe mobilní telefon. Kromě seniorů jej jistě ocení i sportovci.

Zveřejňování fotografií klientů sociální služby

Právo na ochranu soukromí, které představuje jedno ze základních práv, zahrnuje také právo každého jedince nebýt fotografován, filmován, nahráván a podrobován obdobným procedurám bez jeho vědomí nebo přes jeho výslovný nesouhlas. Je nutné dodat, že i z tohoto pravidla existují zákonem striktně popsané výjimky, nicméně pořizování portrétních fotografií klientů sociálních služeb a jejich následné zveřejňování v nejrůznějších propagačních materiálech, informačních letácích, na nástěnkách v zařízení anebo i mimo ně k nim nepatří.

■ **Text: Mgr. et Mgr. Romana Jakešová,**
Kancelář veřejného ochránce práv

Snaha poskytovatelů informovat o sociální službě prostřednictvím fotografií, obrazových nebo zvukových záznamů je pochopitelná a na místě. Poskytovatel tak současně plní jednu ze svých povinností, kdy i tímto způsobem zajišťuje dostupnost informací o druhu, místě, cílech, okruhu osob, způsobu poskytování služby, a to způsobem srozumitelným pro všechny osoby.

Pořizování, šíření, zveřejňování fotografií a záznamů osob může probíhat v režimu občanského zákoníku nebo v režimu zákona o ochraně osobních údajů¹. V obou případech bude důležité, jestli subjekt údajů sám na základě svého rozhodnutí zveřejňuje své fotografie, anebo jestli se jedná o fotografie a záznamy jiných osob.² Občanský zákoník stanoví základní pravidlo ochrany soukromí člověka, kdy: „Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením“³. Podmínka svolení platí také pro další šíření takových materiálů.

V případě, že bude docházet ke zpracování osobních údajů zachycených fotografiemi nebo záznamy fyzických osob za účelem rozlišení podoby fyzické osoby od ostatních subjektů údajů, aniž by bylo úmyslem zpracovávat také údaje citlivé, je třeba vycházet z pravidel pro zpracování osobních údajů plynoucích z ustanovení § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů. Pokud bude úče-

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

lem zpracování citlivých údajů na základě informací na fotografii nebo záznamu uložených, bude nezbytné aplikovat ustanovení § 9 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Vždy však platí základní pravidlo, kdy až na výjimky lze pořídit a zveřejnit fotografii se souhlasem.

Zákon o ochraně osobních údajů stanoví povinné písemnou formu souhlasu se zpracováním osobních údajů. Současně je však třeba připomenout, že správce údajů (sociální služba) musí po celou dobu zpracování údajů prokázat, že mu byl souhlas subjektem údajů (klientem) poskytnut. Pokud by mělo dojít k situaci, že klient, jeho zástupce nebo opatrovník bude tvrdit, že se zpracováním údajů nedal souhlas, je tzv. důkazní břemeno na straně správce. Ten musí být schopen doložit, že subjekt se zpracováním údajů souhlasil a jeho souhlas byl současně svobodný, vážný, určitý, srozumitelný, výslovný (jedná-li se o citlivé údaje), zákonný a v souladu s dobrými mravíky.⁴ Subjekt údajů, který uděluje souhlas se zpracováním osobních nebo citlivých údajů, by měl být předem informován o tom, kým, za jakým účelem, na jak dlouho a které jeho osobní údaje budou zpracovány.

V rámci systematických návštěv zařízení sociálních služeb se veřejný ochránce práv setkal s nezákonnou praxí, kdy v propagačních materiálech byli na fotografiích zachyceni klienti zařízení, aniž by k tomuto dali souhlas. V jiném případě pak ochránce upozornil na nežádoucí praxi, kdy na nástěnkách ve společenské místnosti byly fotogra-

fie zachycující jednotlivé klienty. Fotografie byly navíc doplněny údajem o datu narození a hmotnosti klienta. Ani v tomto případě klienti se zpracováním neudělili souhlas. K poskytnutí souhlasu by nemělo docházet bez možnosti volby. Typicky se jedná o případy, kdy klient nebo jeho zástupce udělí naprosto obecný souhlas v rámci smlouvy o poskytnutí sociální služby. Ve smlouvě je ustanovení týkající se poskytnutí souhlasu se zpracováním fotografií, aniž by měl klient možnost volby (např. zaškrtnutím mezi ano/ne), a podpisem smlouvy automaticky udělí souhlas se zpracováním těchto citlivých údajů.

Naopak jako vhodný postup při nastavení pravidel se zveřejňováním fotografií byla označena praxe, kdy klientům, kteří souhlas se zveřejněním těchto materiálů poskytli, je po čase připomenuto, že udělili souhlas s pořizováním a uveřejňováním fotografií včetně toho, že tento souhlas mohou kdykoliv odvolat.

Nakládání s fotografiemi bezesporu odráží celkový přístup služby ke klientovi, zejména pak to, jak je vnímáno soukromí klienta, jeho právo říct NE! Udělení souhlasu by nemělo automaticky znamenat, že z dalšího procesu zpracování bude klient bez dalšího vyřazen. Naopak je vhodné, aby se klient podílel na výběru konkrétních fotografií pro konkrétní účely. Žádný z nás by nechtěl, aby byla veřejně dostupná fotografie, která mu příliš nelichotí nebo která se jemu samotnému nelíbí. Navíc takový přístup přispívá k posílení důvěry klienta v sociální službu a současně předchází případným nedorozuměním, nejasnostem nebo dokonce stížnostem.

Nastavení a dodržování pravidel ochrany osobních údajů, které zahrnuje i nakládání s fotografiemi a videozáznamy s uživateli dané sociální služby, by nemělo být motivováno pouhou snahou předcházet případné žalobě na ochranu osobnosti, a tedy snahou „dostatečně si krýt záda“, ale především by mělo být odrazem celkového přístupu ke klientovi a toho, jak je službou vnímáno jeho soukromí. Vedle právních předpisů a požadavku striktně se pohybovat v mezích zákona tak bude sehrávat významnou roli i etická stránka problému. V neposlední řadě je také třeba připomenout, že šíření osobních a citlivých údajů prostřednictvím médií, v dnešní době zejména internetu,

¹ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů

² Stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 12/2012 – K použití fotografie, obrazového a zvukového záznamu fyzické osoby

³ ustanovení § 84 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

⁴ Stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2008 – Souhlas se zpracováním osobních údajů

Slovníček pojmů

OSOBNÍ ÚDAJ – Jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.

CITLIVÝ ÚDAJ – Osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů.

ANONYMNÍ ÚDAJ – Údaj, který buď v původním tvaru, nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů.

SUBJEKT ÚDAJŮ – Fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují.

ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ – Jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování informací, ukládání na nosiče, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.

může mít stigmatizující a nezvratný dopad nejen pro samotný subjekt údajů. Právě i proto by měla sociální služba důkladně

zvážit případná rizika spojená se zveřejněním nejen fotografií, videozáznamů, ale i dalších údajů osobní povahy.

FÓRUM SOCIÁLNÍ POLITIKY

Odborný recenzovaný časopis
– obsah 1/2017

Editorial	1
Recenzované stati, studie, úvahy a analýzy	
Principy veřejného financování služeb sociální péče v ČR – reflexe a návrhy systémových změn Petr Vojtíšek	2
Analýza faktorů ovlivňujících úspěšnost integračního programu v obci se sociálně vyloučenou lokalitou – případová studie Jan Vašat	8
Financování sociálních podniků Katerina Legnerová, Marie Dohnalová	15
Poznatky z praxe	
Nejvýznamnější překážky uplatnění osob po výkonu trestu odnětí svobody na trhu práce	17
Sociální práce zajišťovaná obecními a krajskými úřady v přenesené působnosti	25
Multidisciplinarity příspěvku na péči	28
Informační servis čtenářům	
Rovnost příležitostí z pohledu rodinné politiky Knihovna Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v novém	30
	32

INZERCE

Zeměpisný kvíz

Doplňte chybějící část názvu – slovo, které se hodí ke všem třem uvedeným, aby vznikly existující zeměpisné názvy.

Červená, Odolena, Dobrá.
Uherský, Havlíčkův, Český
Prkenný, Josefův, Obří.
Kašperské, Nalžovské, Ratibořské.
Mariánská, Kutná, Černá
Červené, Uhlířské, Vrchotovy.
Hrubý, Podbořanský, Kadaňský.
Nová, Filipova, Heřmanova.

Jelení, Portášovy, Pomezní.
Mariánské, Františkovo, Konstantinovy.
Hradec, Dvůr, Městec.
Labská, Vrbatova, Luční.
Panenský, Mariánský, Hrochův.
Máchovo, Čertovo, Černé.
Středočeský, Moravskoslezský, Ústecký.
Brněnská, Labská, Hostivařská.

Řešení:
Červená, Odolena, Dobrá...Voda; Uherský, Havlíčkův, Český...Brod; Prkenný, Josefův, Obří...Díl; Kašperské, Nalžovské, Ratibořské...Hory; Mariánská, Kutná, Černá...Mariánské, Františkovo, Konstantinovy...Lázně; Hradec, Dvůr, Městec...Kralupy; Vrbatova, Luční...Bouda; Panenský, Mariánský, Hrochův...Týnec; Máchovo, Čertovo, Černé...jezero; Středočeský, Moravskoslezský, Ústecký...Kraj; Brněnská, Labská, Hostivařská...přehrada

Autorka: Jitka Suchá

SenseCar

Vozík, který dává péči smysl

Citlivá péče o člověka

- prostřednictvím SenseCar s nahřátou žínkou
- pro důkladnou očistu celého těla

Pečujeme smysluplně:

- namočíme žínky ve vodní lázni obohacené o tělový šampon
- vlhké žínky naskládáme volně do perforované nádoby
- nádobu vsuneme do nahřívací, napařovací skříň
- na displeji nastavíme požadovanou teplotu a požadovaný čas prohřátí
- zásuvku s nahřátými žínkami přendáme na vozík

SenseCar dopraví vše k lůžku člověka

- udrží po dobu ošetrovatelské péče stálou teplotu žínky
- dokáže dodatečně zvlhčit žínky
- umožní používání i jednorázových žíněk pro intimní hygienu
- odveze vše, co již nepotřebujeme - odkládací nádoba na použité žínky a prádlo a odpadkový koš
- umožňuje pečovateli skutečně asistovanou péči
- umožňuje pečovateli snadnou manipulaci přímo u lůžka
- tichost zajišťují velká, tlumená kolečka pro nerušený provoz

Exkluzivní řešení rozvozu stravy

Společnost ABNER a.s. je **jediným výrobcem tabletovacích systémů** v České republice. Tyto systémy jsou určeny pro rozvoz stravy v nemocnicích, domovech pro seniory a pro poskytovatele sociálních služeb. Investice do vývoje nových technologií a výroby přináší ovoce v podobě kvalitních a sofistikovaných výrobků, které **exportujeme do celého světa**.

Klasické systémy

V nabídce společnosti ABNER a.s. najdete klasické tabletovací systémy, zejména typ THERMOLINE, u kterého je teplota stravy zabezpečena izotermickou skořepinou a předeřhřátým porcelánem. Svoji kvalitou a cenou nemá tenhle typ na trhu konkurenci.

Inteligentní technologie ohřevu

Společnost ABNER a.s. vyvinula cenově dostupný tzv. kontaktní systém ohřevu stravy Active-Tray, který je integrován přímo do tabletu. Tato technologie přináší jídlo ke strážníkům vždy ve správné teplotě a bez ztráty kvality během transportu.

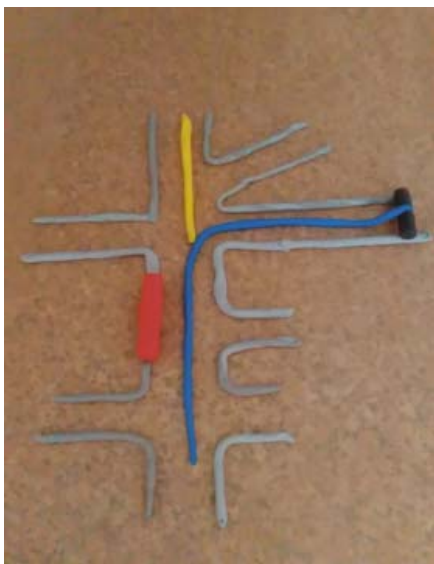
Modelovací hmota jako prostředek komunikace

Jako pracovník v sociálních službách jsem se setkal s několika nevidomými, mentálně postiženými lidmi – uživateli sociálních služeb. Byli to lidé dobře komunikující, kteří ztratili zrak, někteří v mládí, jiní neviděli od narození.

Protože tito uživatelé měli často velký problém s orientací v exteriérech a také – i když v menší míře – interiérech, rozhodl jsem se pro názornost a přiblížení nesrozumitelnosti používat modelovací hmotu k vytváření jednoduchých modelů venkovních či vnitřních prostor nebo konkrétních míst, ve kterých nevidomí ztráceli orientaci, i když se pod odborným vedením nácviku orientace v prostorách pomocí kompenzační pomůcky dlouhodobě věnovali.

■ **Text a foto: Ján Sliacky,**
pracovník v sociálních službách,
DOZP Sulická, Praha 4

Modelovací hmotu jsem začal používat při práci v Centru sociálních služeb Tloskov. Pro vysvětlení realit jsem používal vždy velice jednoduché ztvárnění určitého úseku; nejde o „uměleckou“ či „řemeslnou“

Popis modelu č. 1 – orientačního

- Šedou plastelinou jsou vyvedené linie, uvnitř kterých leží chodník.
- Červenou je stylizovaná zeď budovy; podél ní vede trasa, kterou nevidomý zamýšlí jít a kterou vnímá jak pomocí kompenzační pomůcky (slepecké hole), tak i sluchem.
- Modrou je vyznačena trasa, kterou nevidomý nesprávně jde.
- Černou je znázorněna zábrana na konci chodníku – místo, na kterém nevidomý ztratil orientaci.
- Žlutou je naznačen správný směr zamýšleného pohybu.

úroveň, ale o pochopitelné přiblížení realit mentálně postiženému nevidomému člověku. Důležitým faktorem je proces vytvoření modelu kritického místa z modelovací hmoty samotným nevidomým. Zpětná vazba je jedním ze základů této metody práce.

V každém momentu si profesionál musí uvědomovat omezenost mentálních schopností mentálně postiženého nevidomého člověka a jeho zmenšené schopnosti abstraktního myšlení a zúžené míry představivosti. Praxi jsem tedy samozřejmě přizpůsobil schopnostem jednotlivých nevidomých – jak jejich zkušenostem s modelovací hmotou, tak i jejich mentálním a komunikačním schopnostem.

Modelovací hmota mi také umožňovala „pracovat“ se vzpomínkami. Nevidomý modeloval věci či prostory a verbálně k nim přidával vzpomínky na zážitky a lidi s nimi související. Já jsem samozřejmě „odpovídal“ obdobně tak, aby práce s modelínou mohla být skutečně zážitkovým, vzpomínkovým, jinak řečeno multifunkčním momentem. Výhody použití modelovací hmoty k těmto účelům se nabízejí: neznitelnost materiálu a zároveň možnost jeho uchování v konstantním tvaru, možnost průběžných změn tvořeného modelu umožňující nebát se chyby při práci atd.

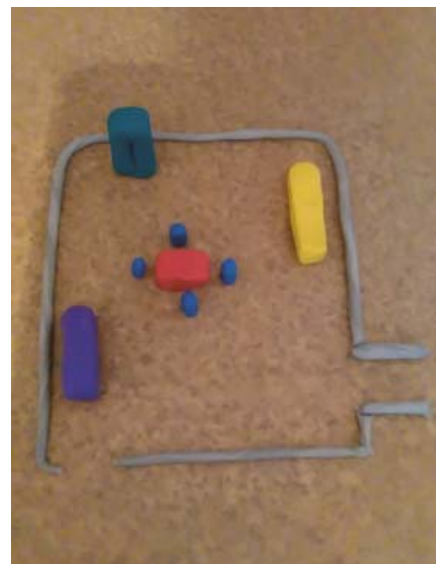
V neposlední řadě je modelína a práce se vzpomínkami a zážitky, resp. orientačními chybami, momentem sociálního setkávání se uživatele sociálních služeb s pomáhajícím profesionálem umožňující profesionálovi proniknout do pocitů, zkušeností a „vidění“ nevidomého a nabízející prostor korigovat chybné představy (orientační chyby) mentálně postiženého nevidomého člověka.

Na příkladech dvou modelů je patrné, že se jedná o velice stylizované maximál-

ně zjednodušené ztvárnění části exteriéru a interiéru vycházející ze schopností uživatele a z účelu, ke kterému má tato metoda sloužit.

Model č. 1: co nejjednodušším způsobem informujeme nevidomého mentálně postiženého o jeho orientační chybě a ztrátě orientace při samostatné práci s kompenzační pomůckou. Nevidomý samozřejmě dostane po vysvětlení i názorné ukázce možnost (to je podmínkou skutečné komunikace) k vytvoření vlastního pohledu na inkriminované místo orientační chyby, na což profesionál odpoví ztvárněním správných realit.

Model č. 2 je vzpomínkovým modelem, jedná se o připomenutí interiéru či exteriéru a vztahu k nim. V případě, že nevidomý je schopen ztvárnit detaily předmětů, je samozřejmě možné to provést, nebo s ohledem na sociální práci s ním spíše potřebné (v momentě vyslovení potřeby).

Popis modelu č. 2 – vzpomínkového

- Šedou hmotou jsou ztvárněné zdi pokoje, otvory jsou dveřmi (vpravo dole je výstup na balkon).
- Fialovou je stylizována skříňka.
- Červenou je stůl, modré jsou židle.
- Zelenou šatní skříň.
- Žlutou je vyvedena postel.

Střípky z domova

Akademie třetího věku

Česká Skalice – U příležitosti 15. výročí otevření domova pro seniory jsme pro naše uživatele i veřejnost připravili cyklus před-

nášek pod názvem Akademie třetího věku. Přednášky byly rozděleny do zimního a letního semestru. Zimní semestr probíhal od září 2016 do ledna 2017. Přednášky se konaly vždy třetí úterý v měsíci. Velkému zájmu se těšila přednáška pana Mgr. Libora Košťála, MBA, na téma Advent a Vánoce v české literatuře. 24. 1. 2017 se uskutečnila poslední přednáška zimního semestru a účastníci, kteří absolvovali alespoň čtyři přednášky z pěti, obdrželi Certifikát absolventa Akademie třetího věku. Předáno bylo 21 certifikátů. Jeden z absolventů letos oslaví sté narozeniny! Pro letní semestr je již přihlášeno téměř 30 zájemců.

*Martina Panenková, sociální pracovnice,
Domovy Na Třešňovce, Česká Skalice*

Koncert v Klíčku

Tábor – Dvě kytary, banjo, basa a čtyři chlapecké hlasy, to je skupina Tercie. Už řadu let, většinou na sklonku zimy, jezdí všichni k nám do Záluží, aby s námi strávili pří-

jemné odpoledne v Klíčku. Tentokrát nám, i s dámskou posilou, Tercie zahrála ve středu 15. února. Celé dvě hodiny jsme mohli poslouchat, zpívat nebo tancovat a také jsme této příležitosti beze zbytku využili. Kamarádi muzikanti nám splnili všechna písničková přání i ze žánrů, které běžně nehrají, a nebýt prasklé struny u banja, trvalo by večerní loučení s country daleko déle. Po poslední skladbě jsme hudebníky obdarovali drátěnými srdíčky a s poděkováním a posledním „ahóó“ odešli na večeri.

*Kamil Sixta, Denní a týdenní stacionář
Klíček Tábor-Záluží*

Koncert školy ukázal úžasnou spolupráci

Český Těšín – 26. ledna 2017 se v evangelickém kostele apoštolů Petra a Pavla v Českém Těšíně konal Novoroční koncert, ve kterém účinkovaly děti z MŠ, žáci a studenti ZŠ a SŠ Slezské diakonie, jejich rodiny, pedagogové a asistenti. Spojení dětí, žáků, rodičů, pedagogů a asistentů ze všech pracovišť je úžasným počinem, který dokládá atmosféru školy a vztahy, které ve škole panují. Posláním koncertu bylo předat radost, vyjádřit vděčnost, potěšit blízké, známé a sympatizanty školy. Po vystoupení proběhlo ocenění dobrovolníků, kteří svou službu realizují v sociálních služ-

bách Slezské diakonie i ve škole. Poděkování ředitelky Zuzany Filipkové přijali tuzemští i zahraniční dobrovolníci, ale také duchovní, kteří docházejí do sociálních služeb a mnozí již dlouhá léta přinášejí pokoj, dobré slovo, povzbuzení a radost. V roce 2016 Dobrovolnické centrum Slezské diakonie zapojilo celkem 253 dobrovolníků a také 27 zahraničních ze Slovenska, Španělska, Itálie, Francie, Maďarska, Německa a dalších zemí.

Mgr. Lenka Waszutová, MBA, tisková mluvčí, Slezská diakonie Český Těšín

S dudáky kolem světa

Žďár nad Sázavou – S dudáky kolem světa cestovali 27. ledna 2017 obyvatelé Domu klidného stáří ve Žďáru nad Sázavou. V pořadu mladého manželského páru z Rosic u Brna se seznámili nejenom s dudami jako s již trochu zapomenutým a neobyčejným hudebním nástrojem, ale též s jeho bohatou historií a postupnou proměnou. Nechyběly ani praktické ukázky. A proč název „S dudáky kolem světa“?

Odpověď je velmi lehká – dudy jsou známé po celém světě, a tak jsme cestovali, poslouchali a nechali se unášet příjemnou hudbou. Vřele doporučujeme!

Regína Nečasová, pracovnice volnočasových aktivit, Dům klidného stáří Žďár n. S.

Pojď si se mnou hrát

Kláštepec nad Ohří – Hned vedle Domova seniorů máme Mateřskou školu Duha, a protože se často setkáváme, napadlo nás obohatit děti a seniory o vzájemná setkávání. A tak vznikl projekt „Pojď si se mnou hrát“. Poprvé jsme se sešli loni koncem léta na zahradě. Děti byly hodně nesmělé, nevěděly, jak se k starším lidem chovat. Nechybí jim ale bezprostřednost a i díky tomu bázeň a ostych časem zmizely. Společné aktivity pokračují: každou středu dopoledne chodíme na zahradu, kde nás sledují z oken i ti, kteří nemohou vyjít ven. Aspoň tímto způsobem mohou udržovat kontakt a hned je jim lépe, když vidí, jak si děti hrají, mávají jim... Jindy se scházíme v místnosti arteterapie, kde si všichni společně hrají, malují a tvoří nejrůznější věci z papíru. Děti přicházejí také s krátkými vystoupeními. Každé setkání provází radost, smích i slízičky dojetí. Do školky zase chodí jedna

„Pohádková babička“, která předčítá starším dětem. Děti přišly také potěšit seniory předvánočním vystoupením, ale i seniři pilně trénovali, a tak si všichni připomněli známé koledy a vyměnili si malé dárečky. Cílem projektu je rozvíjet u dětí empatii a úctu ke stáří a zároveň udržet seniory v duševní a fyzické svěžesti. A to se daří.

Alena Tučimová

Domov seniorů Kláštepec nad Ohří

„Casino“ v Domově Vesna

Orlová – 2. února se v Domově Vesna konal již tradičně ples. Inspirovali jsme se tématem kasina – výzdoba, program i zábava byly laděny v tomto duchu. Ples proběhl v odpoledních hodinách a navštívili jej kromě seniorů Domova Vesna také seniři z domovů v Petřvaldu a polských Gorzyc, a rovněž uživatelé sociálních služeb města Orlové i naši přátelé z Klubu seniorů města Orlové. Program byl zahájen tanečním vystoupením mažoretok Michell z Karviné.

Střípky z domova

V rámci soutěžního zápolení se hrála ruleta, karty a také kostky, sázelo se krásnými zlatými čokoládovými mincemi a bankovkami. Svým vystoupením potěšila i taneční skupina z Komunitního centra Maják a taneční klub Kmit. K poslechu a tanci hrála živá hudba – námi oblíbené duo Evyband. Neodmyslitelnou součástí plesu byla soutěž o ceny. Senioři, hosté i zaměstnanci se skvěle bavili, a proto se těšíme na další ročník plesové sezóny v Domově Vesna.

*Ing. Mgr. Martina Šilhárová, MBA,
ředitelka, Domov Vesna Orlová*

Tradiční zabijačka

Velké Meziříčí – Ve středu 8. února od časných ranních hodin probíhaly přípravy na tradiční zabijačku. „Bylo třeba hned brzy ráno na dvoře zatopit pod kotli,“ sdělil pan Marek, který jako řádný vedoucí udržel celý den asistoval mistru řeznickému. Po snídani se začali shromažďovat klienti, někteří vybaveni nezbytnými doplňky, jako jsou šátky a zmiňovky. I personál domova pojal zabijačku svědomitě a patřičně se hodil do gala. Dopoledne proběhlo krájení masa, příprava zeleniny a špejlování střev. Klienti také přiložili ruku k dílu a celým domovem se rázem linula vůně zabijačky. V odpoledních hodinách k nám zavítali hosté z KÚ Kraje Vysočina i pan harmonikář, se kterým si všichni mohli zazpívat. K obědu se podával zabijačkový guláš, účastníci mohli mlsat škvarky, došlo i na „štamprle“ pro zahřátí. „Všechno bylo moc dobré, až jsem se přejedl,“ okomentoval akci jeden z obyvatel domova. Druhý den si klienti pochutnávali na ovarové polévce, prejtu se zelím a bramborách, okusili tlačenku, jelítka i jitrnici. Rádi bychom po-

děkovali kuchaři a řezníkovi v jedné osobě Josefu Dostálovi, pracovníkům kuchyně i všem ostatním.

*Bc. Kristýna Pokorná, pracovnice vztahů
s veřejností, Domov pro seniory Velké
Meziříčí, p. o.*

Slavnostní otevření rekonstruované budovy

Olomouc – V pátek 10. února proběhlo za přítomnosti veřejných činitelů slavnostní otevření nově zrekonstruované budovy. Objekt je umístěn v areálu tzv. Mayovy vily. Původně byl využíván jako byt správce, později pouze sezónně. V objektu byla zřízena multisenzorická místnost snoezen se samostatnou šatnou. Je určena pro aktivizaci a realizaci osob s vývojovými poruchami, mentálním či vícenásobným postižením a poruchami autistického spektra. V objektu je dále ergoterapeutická díl-

na a cvičná kuchyně. Tyto prostory budou sloužit k rozvoji či upevnění schopností klientů nezbytných ke zvládnutí běžných činností, jako jsou např. práce spojené s péčí o domácnost, bezpečná manipulace s předměty denní potřeby, výtvarné činnosti, příprava jednoduchého jídla atd. Vybudování nových účelových místností pomůže Klíči rozšířit nabídku aktivit, které přispějí k rozvoji nezávislosti klientů.

*Petra Geislerová, Klíč – centrum
sociálních služeb, p. o., Olomouc*

Charitní ples

Strání – Pro potřeby Pečovatelské služby Strání a jejích klientů je určený výtěžek plesu, který se konal v pátek 10. ledna ve Strání. Ples pořádala Oblastní charita ve spolupráci s obcí a Nadací Synot v souvislosti s 90. výročím založení Charity a 25. výročím její znovuoobnovené činnosti. „Tento ples bude všechny přítomné nejen bavit, ale ve výsledku bude jeho výtěžek i pomáhat. O to raději se ho účastním,“ poznamenal v úvodu Ondřej Benešik, poslanec PS PČR a předseda Výboru pro evropské záležitosti, pod jehož záštitou se akce konala. Poté vystoupil Divadelní spolek Karla Högera, účastníky bavila dechová hudba

Straňanka, cimbálová muzika Strýci ze Strání, DJ Jan Zámečník a mužský pěvecký soubor S.E.N. Součástí vydařené akce, které se zúčastnilo na 400 návštěvníků, byla i ochutnávka přívlastkových vín a bohatá tombola. Všem dárcům cen děkujeme. Na přípravách plesu se podíleli pracovníci brodské Charity, jimž byly velkou odměnou pochvalné reakce účastníků.

*Oleg Kapinus, Oblastní charita
Uherský Brod*

7. ročník cvrňkané seniorů

Libochovice – 22. února pořádal Domov důchodců v Libochovicích 7. ročník oblíbené cvrňkané seniorů. Na výzvu odpovědělo 13 domovů, celkem soutěžilo 42 seniorů. Na úvod mohli účastníci soutěže poprvé vidět a slyšet místní pěvecký sbor „Zpívá celá rodina“ z Chráněného bydlení Litoměřice. Soutěž byla přizpůsobena také pro imobilní seniory, hrálo se souběžně na dvou upravených stolech. Soutěžící čekali 5 kol a v každém 5 pokusů. Pro hráče, kteří čekali na svůj start, hrála po celou dobu turnaje ve velkém sále skupina Neon. Pro obveselení se do cvrňkání aktivně zapojil i doprovod. Po obědě proběhlo vyhodnocení soutěže a pořadatelé rozdali mnoho cen

pro nejlepší družstva, jednotlivce a doprovod. Nejstarší soutěžící byla paní Emilie Nožičková z DPS Orlická Ústí nad Labem. Mezi ženami vyhrála Vlasta Bundová (77 let) z MSSS Most a v soutěži mužů Zdeněk Rous (79 let) z DD Libochovice.

*Andrea Krčmářová, Domov důchodců
Libochovice, CSP Litoměřice, p. o.*

**Příspěvky v této rubrice mohou být
redakčně kráceny.**

Dopřejte svým klientům pohodlí a zdravou pokožku

Díky natahovacím kalhotkám pro střední a těžký únik moči **MoliCare Mobile**

- **Spolehlivé a bez zápachu**

Třívrstvé savé jádro pohltí moč i nežádoucí zápach.

- **Dokonale sedí**

Přizpůsobí se každému a neomezují v pohybu.

- **Udržují pokožku zdravou**

Jemný antibakteriální povrch nedráždí pokožku a eliminuje až 99,9 % bakterií. Prodyšné materiály dovolují pokožce dýchat, proto se nezapařuje.

POVRCH
BEZ UMĚLÝCH
MATERIÁLŮ

Inkontinence

Vzorky ZDARMA pro nové klienty žádejte na bezplatné lince
800 100 333 nebo navštivte **www.hartmann.cz**.

O krok dál
pro zdraví